

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

**ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**

ΜΕ ΘΕΜΑ

**Η ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

**ΑΘΑΝΑΣΑΚΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΗ
Αρ. Μητρώου 1340199813421**

**ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Κος ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**

ΑΘΗΝΑ 2004

UNIVERSITY OF ATHENS

LAW DIVISION

A RESEARCH IN

**CONSTITUTIONAL AND
ADMINISTRATIVE LAW**

SUBJECT

**THE SPECIAL CONSTITUTIONAL PROTECTION OF
PEOPLE WITH SPECIAL NEEDS AND DISABILITIES**

ATHANASAKOU SMARAGDI

Registration number 1340199813421

SUPERVISING PROFESSOR

Mr. DIMITROPOULOS ANDREAS

ATHENS 2004

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εργασία αυτή θα γίνει μια προσπάθεια να γίνει μια έρευνα για το άρθρο 21 παρ. 2, 3 και 6 του Συντάγματος, το οποίο κατοχυρώνει την παροχή ειδικής φροντίδας από το Κράτος σε ορισμένες ομάδες ανθρώπων που χρήζουν ειδικής μέριμνας. Θα μελετηθεί η νομική φύση του δικαιώματος το είδος της ειδικής προστασίας, η έκτασή της και το σε ποιους παρέχεται. Τέλος, θα γίνει μια αναφορά για την κατοχύρωση του δικαιώματος αυτού στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Ποια είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες – ορισμός.
2. Η Συνταγματική ρύθμιση – το άρθρο 21 παρ. 2,3 και 6 Σ.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1. Νομικός ατομικισμός και φιλελεύθερο κράτος
2. Από τον κρατικό φιλελευθερισμό στον κοινωνικό ανθρωπισμό.
3. Το άρθρο 25 παρ. 1 του Σ – το συνταγματικό πρότυπο του κοινωνικού ανθρώπου.

III. ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. Το δικαίωμα του άρθρου 21 παρ. 2,3 και 6 ως κοινωνικό δικαίωμα.
2. Το δικαίωμα για ειδική προστασία ως διασφαλιστικό / διεκδικητικό.
3. Αγωγή αξίωση – το δικαίωμα για ειδική προστασία ως κατευθυντήρια αρχή / Νομολογία.
4. Συμπέρασμα / Νομολογία.

IV. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. Φορέας του δικαιώματος.
2. Αποδέκτες του δικαιώματος

V. ΕΙΔΙΚΗ – ΕΥΝΟΪΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΜΕΑ

1. Προγράμματα Προνοιακής Προστασίας
2. Νομολογία
3. Άρθρο 21 παρ. 2,3,6 και άρθρο 4 Σ / Νομολογία

VI. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΑ ΣΕ Ε.Ε. ΚΑΙ Η.Ε.

1. Προστασία των ΑΜΕΑ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Προστασία των ΑΜΕΑ στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

VIII. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΙΧ. ΛΗΜΜΑΤΑ

Χ. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Α. Κατάλογος

1. Η ειδική προστασία των ΑΜΕΑ, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 21 παρ.2,3 και 6 Σ.
2. Συσχέτιση των άρθρων 21 παρ. 2,3,6 Σ και 4 Σ.

ΧΙ. ΠΗΓΕΣ

I. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Ποια είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες – ορισμός.

Αρχικά πρέπει να προσδιορισθεί ο όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» καθώς και να αποσαφηνιστεί η έννοια του όρου «αναπηρία».

Ως άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) χαρακτηρίζονται τα άτομα τα οποία δεν διαθέτουν σωματική ακεραιότητα (αρτιμέλεια) ή διανοητική ισορροπία και διαύγεια. Αναπηρία κατά συνέπεια είναι η κατάσταση απώλειας της υγείας λόγω βλάβης και διαταραχής, έμφυτης ή επίκτητης, ορισμένων σωματικών, ψυχικών ή πνευματικών λειτουργιών. Άτομα με ειδικές ανάγκες είναι επομένως τα πρόσωπα εκείνα που βρίσκονται σε κατάσταση αναπηρίας, αυτά δηλαδή που έχουν κάποια χρόνια βλάβη ή αλλοίωση των σωματικών, πνευματικών, ψυχικών λειτουργιών ή των συστημάτων του οργανισμού, με αποτέλεσμα τη μείωση ή απώλεια της ικανότητας τους για αυτοδύναμη απόδοση στο κοινωνικό σύνολο¹.

Θέτοντας ως κριτήριο την αιτία της αναπηρίας μπορεί να γίνει λόγος παραδείγματος χάριν για ανάπηρους και θύματα πολέμου (άρθρ. 1 Ν 1904/51), για αναπήρους ειρηνικής περιόδου, για αναπήρους από εργατικά ατυχήματα (άρθρ.1 του κωδικοποιημένου νόμου 551/1915). Επίσης, κατά το άρθρ.32 παρ. 2 Ν.1566/85², ως άτομα με ειδικές ανάγκες θεωρούνται τα πρόσωπα τα οποία παρουσιάζουν καθυστερήσεις, αναπηρίες ή διαταραχές στην γενικότερη ψυχοσωματική κατάσταση ή στις επιμέρους λειτουργίες τους – λόγω οργανικών, ψυχικών ή κοινωνικών αιτίων – με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η δυνατότητα ένταξής τους στην παραγωγική διαδικασία και η αλληλοαποδοχή τους με το κοινωνικό σύνολο. Χωρίς την διαπίστωση κάποιας σωματικής ή πνευματικής βλάβης, δεν μπορεί να θεωρηθεί κάποιος ανάπηρος³.

Παρόμοια είναι η έννοια του μειονεκτούντος προσώπου, το οποίο ορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 1 της ΔΣΕ του 1983 ως κάθε πρόσωπο του οποίου οι προοπτικές για να βρει και να διατηρήσει μια κατάλληλη απασχόληση,

¹ Κρεμάλης Κων/νος, το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια, 1991, σελ. 206.

² Κρεμάλης Κων/νος, το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια, 1991, σελ. 70.

³ Πετρόγλου Α., Δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης, σελ. 474.

καθώς και να εξελιχθεί επαγγελματικά είναι αισθητά μειωμένες, εξαιτίας ενός σωματικού ή πνευματικού μειονεκτήματος⁴.

2. Η Συνταγματική ρύθμιση – το άρθρο 21 παρ. 2,3 και 6 Σ

Το Σύνταγμα, στο άρθρ. 21 παρ. 2 ορίζει ότι «πολύτεκνες οικογένειες, ανάπηροι πολέμου και ειρηνικής περιόδου, θύματα πολέμου, χήρες και ορφανά εκείνων που έπεσαν στον πόλεμο, καθώς και όσοι πάσχουν από ανίατη σωματική ή πνευματική νόσο έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το κράτος.» Επίσης στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, ορίζεται ότι «το κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων». Τέλος, στην έκτη και τελευταία παράγραφο του άρθρου 21 – η οποία προσετέθη με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 – ορίζεται ρητά ότι «τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας».

Είναι ορατό ότι οι παραπάνω συνταγματικές διατάξεις είναι ασαφείς, γενικές, αόριστες χωρίς να εξειδικεύουν το είδος των συγκεκριμένων μέτρων που πρέπει να ληφθούν ή της κοινωνικής πολιτικής που πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου οι επιταγές του συντάγματος να βρουν πρόσφορο έδαφος και να καταστούν αποτελεσματικές. Ο συνταγματικός νομοθέτης δεν προσέθεσε στο Σύνταγμα κάποια πιο ειδική ή συγκεκριμένη διάταξη αναφορικά με την κρατική μέριμνα για τους ανάπηρους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο να αναπτυχθεί ένας προβληματισμός για το κατά πόσο θεμελιώνεται στο συνταγματικό κείμενο ένα δικαίωμα ειδικής φροντίδας και μέριμνας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπήρους όσο και για το εάν το κράτος έχει υποχρέωση να μεριμνά για την ειδική προστασία των αναπήρων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες και να παρέχει όλα εκείνα τα αναγκαία και πρόσφορα μέσα που απαιτούνται προκειμένου να εξασφαλιστεί το δικαίωμα της ειδικής αυτής φροντίδας. Ο προβληματισμός

⁴ Γκούτος Χ., Ειδική προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των πολεμιστών, των συγγενών τους, κλπ. ΔΕΝ 1992, σελ. 657.

δηλαδή είναι εύλογο να στρέφεται γύρω από το εάν το άρθ. 21 παρ. 2,3 και 6 Σ γεννά αγωγή αξίωση του πολίτη κατά του κράτους ή αν το άρθρο αυτό αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή για το κοινό νομοθέτη. Τέλος, ορθό είναι να ερευνηθεί και να εξειδικευτεί το είδος της από – το – κράτος παρεχόμενης ευνοϊκής μεταχείρισης των ατόμων των ειδικών κατηγοριών που αναφέρονται στις παραγράφους 2,3 και 6 Σ.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1. Νομικός ατομικισμός και φιλελεύθερο κράτος

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, η σε διεθνές επίπεδο σύγκρουση μεταξύ της αστικής τάξης και των ευγενών οδήγησε στην δημιουργία της φιλελεύθερης δημοκρατίας⁵. Το κράτος που δημιουργήθηκε την εποχή της επικράτησης του φιλελευθερισμού ονομάστηκε φιλελεύθερο κράτος δικαίου, το οποίο αντικατέστησε το απολυταρχικό κράτος. Την ίδια περίοδο αναπτύχθηκε η νομική θεωρία του νομικού ατομικισμού, ο οποίος ήταν άρρηκτα συνδεδεμένος με τα ατομικά δικαιώματα και ο οποίος επηρέασε την νέα μορφή κρατικής εξουσίας που δημιουργήθηκε. Το φιλελεύθερο κράτος δικαίου επομένως προσδιορίστηκε και διέπετο από την ατομικιστική αρχή. Το φιλελεύθερο κράτος δικαίου δεν έθιγε⁶ τα δικαιώματα του ανθρώπου, δεν είχε όμως και την υποχρέωση να προστατεύει τα δικαιώματα αυτά. Δημιουργήθηκε ένα κράτος αποχής απαλλαγμένο και απαγκιστρωμένο από τον έντονο κρατικό παρεμβατισμό που χαρακτήριζε τόσο την φεουδαρχία όσο και το απολυταρχικό κράτος που την διαδέχθηκε.

Στην ατομικιστική αρχή βασίστηκε όχι μόνο το φιλελεύθερο κράτος δικαίου αλλά και το συνταγματικό πρότυπο του μεμονωμένου ατόμου⁷. Τα δικαιώματα του ανθρώπου είχαν μόνο αντικρατική κατεύθυνση, αξίωναν το σεβασμό τους μόνο από το κράτος κι όχι από την ιδιωτική εξουσία. Τα δικαιώματα δεν ήταν ατομικά αλλά ατομικιστικά. Δεν ήταν δικαιώματα για

⁵ Δημητρόπουλος Α., κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα, 1998, σελ. 26 επ.

⁶ Λεβέντης Γ., Τα κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη, το Σ 1976, σελ. 12 επ.

⁷ Δημητρόπουλος Α., κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα, 1998, σελ. 34 επ.

όλους τους ανθρώπους αλλά δικαιώματα για τους ισχυρούς. Τα ατομικά δικαιώματα δηλαδή μετατράπηκαν σε νομικά όπλα των ισχυρών κατά των αδυνάτων⁸. Με άλλα λόγια η προστασία του ανθρώπου ήταν ελλιπής, καθώς δεν εκτείετο στη σφαίρα των ιδιωτικών σχέσεων. Ο πολίτης προστατεύονταν από το κράτος, όχι όμως και από τις «απειλές» ιδιωτών.

2. Από τον κρατικό φιλευθερισμό στον κοινωνικό ανθρωπισμό

Η εξέλιξη του δικαίου, αποτέλεσμα τόσο της εξέλιξης της κοινωνικο – οικονομικής ζωής όσο και των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών, οδήγησε από την ατομιστική έννομη τάξη σε μια νέα έννομη τάξη, του κοινωνικού ανθρωπισμού, που ως ακρογωνιαίο λίθο έθετε την ανθρώπινη αξία και είχε ως στόχο την προστασία του ανθρώπου όχι μόνο από την κρατική αλλά και από την ιδιωτική εξουσία⁹. Κύριο δηλαδή χαρακτηριστικό και κατευθυντήρια γραμμή του κοινωνικού ανθρωπισμού είναι ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου. Αντίστοιχα με τη συγκεκριμένη έννομη τάξη δημιουργήθηκε και μια συγκεκριμένη μορφή κρατικής εξουσίας. Έτσι, δημιουργήθηκε το κοινωνικό – ανθρωπιστικό κράτος, το οποίο θέτει ως σκοπό του την άρτια προστασία και την εξασφάλιση του ανθρώπου. Το φιλελεύθερο κράτος δικαίου μετατρέπεται τώρα σε κοινωνικό κράτος δικαίου¹⁰. Κοινωνικό – ανθρωπιστικό είναι αυτό το κράτος, που έχει υποχρέωση όχι μόνο να σέβεται αλλά και να προστατεύει την ανθρώπινη αξία από κάθε κρατική ή ιδιωτική απειλή. Δεν υφίσταται πλέον η αντίθεση κράτους – κοινωνίας που χαρακτήριζε το φιλελεύθερο κράτος δικαίου. Αντίθετα, το κράτος και η κοινωνία αλληλοεπηρεάζονται και αλληλοεξαρτώνται. Επίσης, ο κοινωνικός ανθρωπισμός διαμόρφωσε το συνταγματικό πρότυπο του κοινωνικού ανθρώπου, σε αντίθεση με το συνταγματικό πρότυπο του μεμονωμένου ανθρώπου που είχε δημιουργήσει η ατομικιστική αρχή. Το δίκαιο πλέον αναγνωρίζει τον άνθρωπο όχι ως μονάδα αλλά ως μέλος του κοινωνικού συνόλου.

⁸ Δημητρόπουλος Α., κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα, 1998, σελ. 40.

⁹ Δημητρόπουλος Α., κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα, 1998, σελ. 72 επ.

¹⁰ Λεβέντης Γ., Τα κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη, ΤΟΣ 1976, σελ. 127.

3. Το άρθρο 25 παρ. 1 του Σ – το συνταγματικό πρότυπο του κοινωνικού ανθρώπου

Στο άρθρο 25 παρ. 1 του Σ ορίζεται ότι «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου...», αναγνωρίζεται δηλαδή η ιδιότητα του ανθρώπου ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και κατοχυρώνεται το πρότυπο του κοινωνικού ανθρώπου, του ανθρώπου που είναι ενταγμένος σε ένα ευρύτερο κοινωνικό σύνολο κι όχι του μεμονωμένου ανθρώπου. Επίσης, στη δεύτερη παράγραφο του α. 25 Σ, ορίζεται ότι «Η αναγνώριση και η προστασία των θεμελιωδών και απαραίτητων δικαιωμάτων του ανθρώπου από την Πολιτεία αποβλέπει στην πραγμάτωση της κοινωνικής προόδου μέσα σε ελευθερία και δικαιοσύνη». Το δίκαιο δηλαδή παρέχει τα θεμελιώδη δικαιώματα στον άνθρωπο όχι μόνο ως άτομο αλλά και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου και η αναγνώριση και προστασία αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποβλέπει στην πραγματοποίηση της κοινωνικής προόδου. Το Σύνταγμα κατοχυρώνει την υποχρέωση σεβασμού της ανθρώπινης αξίας, όχι μόνο από το κράτος αλλά και από τα άτομα, απαγορεύοντας έτσι την καταχρηστική άσκηση των δικαιωμάτων τους¹¹. Αυτό εξάλλου ορίζεται και στα άρθρα 2 παρ. 1 Σ και 5 παρ. 1 Σ.

III. ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. Το δικαίωμα του άρθρου 21 παρ. 2,3 και 6 Σ ως κοινωνικό δικαίωμα

Τα κοινωνικά δικαιώματα δημιουργούν μια θετική σχέση ατόμου – κράτους και έχουν ως σκοπό την προστασία και την κατοχύρωση της κοινωνικής ασφάλειας και της αξιοπρέπειας των ατόμων. Επιπλέον, έχουν ως στόχο την εξασφάλιση και την ικανοποίηση των στοιχειωδών βιοτικών

¹¹ Δημητρόπουλος Α., κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα, 1998, σελ.158 επ.

αναγκών των ατόμων. Το κράτος δηλαδή οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να ικανοποιεί τα κοινωνικά αιτήματα των πολιτών του¹². Τα κοινωνικά δικαιώματα έχουν ως αντικείμενο αγαθά απαραίτητα για την υπόσταση του ανθρώπου. Είναι δικαιώματα που αφορούν την επιβίωση του ατόμου¹³. Το κράτος πλέον θέτει ως πρωταρχική αρχή τον σεβασμό και την προστασία της ανθρώπινης αξίας. Αυτό σημαίνει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα περιέχουν αξιώσεις που στρέφονται όχι μόνο **κατά** του κράτους αλλά και **προς** το κράτος. Από τα ατομικά – ατομιστικά δικαιώματα οδηγούμαστε στα κοινωνικά δικαιώματα, τα δικαιώματα που αφορούν την κοινωνική υπόσταση του ανθρώπου και που σκοπεύουν στην ικανοποίηση των στοιχειωδών αναγκών του πολίτη¹⁴.

Το δικαίωμα του α. 21 παρ. 2,3, και 6 Σ είναι κοινωνικό δικαίωμα λόγω του περιεχομένου του και λόγω της ύλης την οποία αυτό ρυθμίζει, η οποία έχει κοινωνική υφή καθώς αφορά την αρωγή προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες¹⁵.

2. Το δικαίωμα για ειδική προστασία ως διασφαλιστικό / διεκδικητικό

Το περιεχόμενο των συνταγματικών δικαιωμάτων¹⁶ διακρίνεται σε αμυντικό, προστατευτικό και διασφαλιστικό. Η διάκριση αυτή γίνεται με βάση τις πηγές των κινδύνων που απειλούν την ακώλυτη άσκηση των συνταγματικών δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στον πολίτη.

Το διασφαλιστικό περιεχόμενο των συνταγματικών δικαιωμάτων που διακρίνεται σε διεκδικητικό και εξασφαλιστικό, δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να έχει την αξίωση τόσο για προστασία από ενέργειες που απειλούν την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται όσο και την αξίωση για βελτίωση και όχι χειροτέρευση της θέσης του.

¹² Μανιτάκης Α., Κράτος Δικαίου και δικαστικός έλεγχος Συνταγματικότητας, σελ. 236 επ.

¹³ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά δικαιώματα, 2004, σελ. 47 επ.

¹⁴ Δημητρόπουλος Α., Τα αμυντικά δικαιώματα του ανθρώπου και η μεταβολή της έννομης τάξης, σελ. 114 επ.

¹⁵ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ. 47, Μαυρίας Κ. Συνταγματικό Δίκαιο, 2003, σελ. 342 επ.

¹⁶ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.43 επ.

Το κοινωνικό δικαίωμα του α. 21 Σ είναι δικαίωμα διασφαλιστικό. Το διασφαλιστικό διακρίνεται, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, στην αρχή της εξασφάλισης και στην αρχή της διεκδίκησης. Το συγκεκριμένο δικαίωμα είναι διεκδικητικό γιατί περιέχει την αξίωση της βελτίωσης της θέσης των ατόμων που χρήζουν ειδικής μέριμνας. Το κράτος λοιπόν πρέπει να αναγνωρίσει το περιεχόμενο του διεκδικητικού αυτού δικαιώματος και να το ανάγει σε προκαθορισμένο στόχο.

Η ικανοποίηση των συνταγματικών διεκδικητικών δικαιωμάτων, τα οποία είναι δικαιώματα στην κυριολεξία του νομικού όρου, γίνεται με την νομική και συνταγματική διεκδικητική διαδικασία και όχι με την δικαστηριακή. Αξίζει να αναφερθεί ότι η διεκδικητική ενέργεια είναι ενέργεια γενικής διεκδικητικής φύσης, δεν ενδιαφέρει δηλαδή η διαφορετική κατεύθυνση προς την οποία στρέφονται, προς το κράτος ή προς τους ιδιώτες. Η εφαρμογή των διεκδικητικών δικαιωμάτων εξαντλείται με την άσκηση της διεκδίκησης, την αξίωση της ικανοποίησης του αιτήματος που προβάλλεται. Βέβαια, η ικανοποίηση της διεκδικητικής αξίωσης μετατρέπει το διεκδικητικό δικαίωμα σε εξασφαλιστικό¹⁷.

Στο α. 21 Σ, κατοχυρώνεται ένα ενιαίο δικαίωμα για κοινωνική πρόνοια, δηλαδή για τη στοιχειώδη προστασία ορισμένων ατόμων, έχοντας ως στόχο την πρόληψη ή την επανόρθωση μιας κοινωνικής κατάστασης ή μιας οικονομικής ανάγκης¹⁸.

Η ένταση της δεσμευτικότητας¹⁹ των δικαιωμάτων διαφέρει ανάλογα με το αν το περιεχόμενό τους είναι αμυντικό, προστατευτικό ή διασφαλιστικό. Στα διασφαλιστικά δικαιώματα, η δέσμευση είναι ασθενέστερη γιατί δεν αναγνωρίζεται διεκδικητική διαπροσωπική ενέργεια όπως στα αμυντικά δικαιώματα, των οποίων το αμυντικό περιεχόμενο αξιώνει από τους ιδιώτες να σέβονται – όχι όμως και να προστατεύουν – τα δικαιώματα των άλλων, απαγορεύοντας έτσι ουσιαστικά την καταχρηστική άσκηση των δικαιωμάτων από τους φορείς τους.

¹⁷ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.56.

¹⁸ Κρεμάλης Κ, Το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια, 1991, σελ. 60 επ., 155 επ, Χρυσογόνος Κ., Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, σελ. 536 επ.

¹⁹ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.33 επ.

3. Αγωγήμη αξίωση – το δικαίωμα για ειδική προστασία ως κατευθυντήριο αρχή / Νομολογία

Τα κοινωνικά δικαιώματα περιλαμβάνουν αξιώσεις θετικών παροχών από το κράτος στα άτομα. Κατά την κρατούσα²⁰ άποψη, τα κοινωνικά δικαιώματα δεν γεννούν αγωγήμες αξιώσεις αλλά αντίθετα έχουν κατευθυντήριο χαρακτήρα. Τα κοινωνικά δικαιώματα δηλαδή δεν δημιουργούν υποχρέωση του κράτους να ενεργήσει με συγκεκριμένο τρόπο. Το κράτος δεν έχει νομική υποχρέωση προς πράξη, παρά μόνον ηθική υποχρέωση να ενεργήσει. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση παράλειψης του κράτους προς ενέργεια, δεν μπορεί κάποιος φορέας να στραφεί εναντίον του επειδή δεν ενήργησε²¹. Το α. 21 παρ. 2,3 και 6 Σ αποτελεί κατευθυντήριο διάταξη, με την οποία ο συντακτικός νομοθέτης απευθύνεται στον κοινό νομοθέτη και του δίνει ένα ευρύ πλαίσιο για τον προσδιορισμό της προστασίας που το άρθρο αυτό επιτάσσει²². Υπάρχει δηλαδή μια συνταγματική εντολή στον νομοθέτη να πάρει συγκεκριμένα μέτρα, να εξειδικεύσει δηλαδή τη γενική διάταξη του α. 21 Σ. Δεν υφίσταται όμως αγωγήμη αξίωση των πολιτών²³. Η διαπίστωση, δηλαδή, του συγκεκριμένου άρθρου του Συντάγματος, είναι δεσμευτική και επιτακτική αλλά, ως γενική, χρήζει εξειδίκευσης από τον κοινό νομοθέτη. Το Σύνταγμα δεν εκφράζει πολιτικές ευχές²⁴.

Σκόπιμη κρίνεται η αναφορά μιας απόφασης του ΣΤΕ (3348/83, Υπόθεση Λαζαρίδη) όπου, με αφορμή μια αίτηση ακυρώσεως ενός ανάπηρου ατόμου, που ζητούσε να ακυρωθεί η πρόσληψη ενός υγιούς ατόμου σε θέση άμισθου ειδικού Υποθηκοφύλακα και να προσληφθεί ο πρώτος στη θέση αυτή, αναφέρεται ότι το α. 21 παρ. 2 έχει κατευθυντήριο χαρακτήρα και υποδεικνύει στον νομοθέτη να μεριμνά υπέρ των αναπήρων και των πολιτών που χρήζουν ειδικής μέριμνας.

²⁰ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.46 επ.

²¹ Παραράς Π, Κορπυς, 2001, σελ. 126 επ.

²² Παραράς Π, Κορπυς 1 - 5, το Σ 1975, σελ. 323 επ.

²³ Κρεμαλής Κων/νος, Το δικαίωμα για προστασία της υγείας, 1987, σελ. 169 επ, Χρυσογόνος Κ, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, σελ. 40 επ.

²⁴ Δατόγλου ΠΔ, Ατομικά Δικαιώματα, 1991, Α τόμος, σελ. 160 επ.

4. Συμπέρασμα / Νομολογία

Από τα παραπάνω αβίαστα εξάγεται το συμπέρασμα ότι υφίσταται υποχρέωση του κράτους να εξασφαλίσει ένα minimum βιοτικό επίπεδο αλλά ότι δεν υφίσταται δυνατότητα αντίστοιχης ανώγιμης αξίωσης. Το κράτος έχει ηθική κι όχι νομική υποχρέωση προς ενέργεια.

Η αυτή διάταξη του Συντάγματος λειτουργεί ως κατευθυντήρια γραμμή και αναθέτει στον κοινό νομοθέτη να την εξειδικεύσει. Από τη στιγμή που θα συγκεκριμενοποιηθεί ο τρόπος της ειδικής προστασίας που το άρθ. 21 παρ. 2,3 και 6 κατοχυρώνει, ο δικαιούχος μπορεί να προσφύγει στα δικαστήρια, αν διαπιστώσει παραβίαση του νόμου.

Σκόπιμη κρίνεται η αναφορά απόφασης του Εφετείου Πατρών (Εφετείο Πατρών, 165/1990, Υπόθεση Τραπεζοκόμου) η οποία οριοθετεί τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η συγκεκριμένη απόφαση αφορά μια τραπεζοκόμο από την Πάτρα, της οποίας νόμιμα είχε αποφασισθεί η πρόσληψη, όμως το νοσοκομείο δεν προέβη στην πρόσληψη της αιτούσας.

IV. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

1. Φορείς του δικαιώματος

Κρίσιμο είναι το ερώτημα αν φορείς του δικαιώματος του αρθ. 21 παρ. 2,3 και 6 Σ είναι μόνο οι έλληνες πολίτες ή οι μόνιμοι κάτοικοι ή αν η προστασία επεκτείνεται και σε αλλοδαπούς.

Η διατύπωση του άρθρ. 21 παρ. 2,3 και 6 δεν ορίζει ρητά τον κύκλο των προστατευόμενων ατόμων, γεγονός που δημιουργεί αμφισβητήσεις και διχογνωμίες.

Σύμφωνα με μια άποψη, το κοινωνικό δικαίωμα πρέπει να το απολαμβάνουν όλοι οι πολίτες, κι αυτό γιατί περιεχόμενο των κοινωνικών δικαιωμάτων είναι αγαθά τα οποία συνδέονται με την ίδια την υπόσταση του ανθρώπου και την επιβίωσή του. Πρόκειται επομένως για αναγκαία αγαθά. Λόγω αυτής της αναγκαιότητας, τα προστατευόμενα αγαθά πρέπει να είναι

προσιτά σε όλους ανεξαιρέτους²⁵. Φορείς δηλαδή του δικαιώματος για κοινωνική πρόνοια είναι τα φυσικά πρόσωπα, χωρίς διάκριση εθνικότητας²⁶, αρκεί να ανήκουν στις κατηγορίες των ατόμων για τα οποία προβλέπεται ειδική προστασία.

Σύμφωνα με άλλη άποψη, τα κοινωνικά δικαιώματα κατοχυρώνονται ως δικαιώματα του πολίτη και όχι του ανθρώπου²⁷, λόγω της αδυναμίας των κρατών για αποτελεσματική υλοποίηση των κοινωνικών δικαιωμάτων για όλους τους κατοίκους της χώρας.

Επιπλέον, στο άρθρ. 1 παρ. 1 του ΝΔ 57/73²⁸, ορίζεται ότι η κοινωνική προνοιακή προστασία περιορίζεται στους Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα. Επίσης, το άρθρ. 5 του ίδιου ΝΔ δίνει εξουσιοδότηση για την σταδιακή επέκταση της ειδικής αυτής προστασίας τόσο σε ομογενείς που προσωρινά διαμένουν στη χώρα μας όσο και σε αλλοδαπούς που εγκαταστάθηκαν μόνιμα.

2. Αποδέκτες του δικαιώματος

Σκόπιμο είναι να προσδιοριστούν και οι αποδέκτες του δικαιώματος.

Το Σύνταγμα ρυθμίζει την έννομη τάξη, το κράτος και την κοινωνία και προσδιορίζει τις σχέσεις τόσο των πολιτών με το κράτος όσο και των πολιτών μεταξύ τους. Με άλλα λόγια, τα συνταγματικά δικαιώματα δεν εφαρμόζονται μόνο στο δημόσιο αλλά και στο ιδιωτικό δίκαιο. Σύμφωνα με την αρχή της τριτενέργειας²⁹, η οποία θεμελιώνεται στο άρθρ. 25 παρ. 1 εδάφιο γ' του Συντάγματος, οι ιδιώτες δεσμεύονται να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων ιδιωτών. Επομένως, αποδέκτες είναι οι ιδιώτες. Βέβαια, όσον αφορά την διεκδικητική ενέργεια των θεμελιωδών δικαιωμάτων, δεν τίθεται ζήτημα διακρίσεως της σε ενέργεια προς το κράτος ή προς τους ιδιώτες. Η

²⁵ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.48.

²⁶ Χρυσόγονος Κ, Ατομικά και Κοινωνικά δικαιώματα, 202, σελ. 539.

²⁷ Ράϊκος Α, Παραδόσεις Συνταγματικού δικαίου, τόμος Β, 1983, σελ. 108 επ.

²⁸ Κρεμάλης Κων/νος, Το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια, 1991, σελ. 177.

²⁹ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.34 επ.

διεκδικητική ενέργεια είναι γενικής διεκδικητικής φύσεως³⁰. Με άλλα λόγια, στρέφεται τόσο κατά του κράτους όσο και κατά του ιδιώτη.

Σύμφωνα με μια άλλη άποψη³¹, αποδέκτης είναι η κρατική εξουσία κι αυτό γιατί το κράτος έχει την υποχρέωση να ασκεί ειδική φροντίδα και να λαμβάνει ειδικά μέτρα για την προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

V. ΕΙΔΙΚΗ – ΕΥΝΟΪΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΜΕΑ

1. Πρόγραμμα προνοιακής προστασίας

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η γενική διάταξη του άρθρου 21 παρ. 2, 3 και 6 πρέπει να εξειδικευθεί από τον κοινό νομοθέτη. Ο τελευταίος θα προσδιορίσει την έκταση και το είδος της προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ο καθορισμός της προστασίας και η ευνοϊκή μεταχείριση των ΑΜΕΑ προκύπτουν από νόμους, νομοθετικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις κλπ. Τα προγράμματα αυτά προνοιακής προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες αφορούν την εργασία, την απασχόληση, την συνταξιοδότηση, την οικονομική ενίσχυση με την μορφή α) επιδότησης ή β) οικονομικών απαλλαγών ή ελαφρύνσεων κλπ.

Για παράδειγμα, ο ν. 1648/86 περιέχει ευνοϊκές διατάξεις που αφορούν την απασχόληση αναπήρων πολέμου και μειονεκτούντων προσώπων. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 2 του νόμου αυτού, ορίζεται ότι κάθε επιχείρηση που απασχολεί πάνω από 50 μισθωτούς υποχρεούται να προσλάβει ορισμένα άτομα από αυτά που υπάγονται στο άρθρο 1 του ίδιου νόμου (δηλαδή τους ανάπηρους με περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση λόγω χρόνιας σωματικής, πνευματικής ή ψυχικής πάθησης, ανάπηροι πολέμου κλπ.) υπολογιζόμενα συνολικά, σε ορισμένα ποσοστά επί του αριθμού των εργαζομένων που ήδη απασχολούνται στην επιχείρηση. Παρόμοια υποχρέωση βαρύνει και τις δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες,

³⁰ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, 2004 σελ.54 επ.

³¹ Χρυσόγονος Κ, Ατομικά και Κοινωνικά δικαιώματα, σελ. 539.

σύμφωνα με το άρθρ. 3 του ν. 1648/86, υποχρεούνται να προσλάβουν, όταν γίνεται πρόσληψη με διαγωνισμό, χωρίς διαγωνισμό ορισμένα από τα προστατευόμενα άτομα σε αναλογία 5 στις 100 θέσεις³². Αν ο εργοδότης αρνηθεί να αποδεχθεί τις υπηρεσίες του αναγκαστικώς τοποθετηθέντος καθίσταται υπερήμερος και οφείλει μισθό για όσο χρόνο διαρκεί η άρνησή του³³.

Σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. 2 και 3 παρ. 12 του Ν. 1648/86 τα προστατευόμενα άτομα που προσλαμβάνονται, ανάλογα με τα προσόντα τους, με το υπόλοιπο προσωπικό. Επίσης, οι εργοδότες που απασχολούν άτομα με ειδικές ανάγκες, μπορούν να λαμβάνουν από τον ΟΑΕΔ ένα μέρος του ποσού που καταβάλλουν σ' αυτά ως αποδοχές ή και του ποσού που δαπανούν για την εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας των προσώπων αυτών³⁴.

Επίσης, ο θεσμός περί ΙΚΑ ΑΝ. 1846/51 έχει ως σκοπό την ασφάλιση των αναπήρων, στους οποίους παρέχει σύνταξη αναπηρίας, η οποία όμως δεν χορηγείται εάν δεν διαπιστωθεί από τα υγειονομικά όργανα σωματική ή πνευματική βλάβη³⁵. Να αναφερθεί ότι ο Ν. 612/77 ρυθμίζει την συνταξιοδότηση των τυφλών λόγω γήρατος.

Επιπλέον, κατά το α. 53 του ΑΝ 1324/49, οι δημόσιες υπηρεσίες, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν στους ανάπηρους υπαλλήλους τους άδεια λουτροθεραπείας, αεροθεραπείας κλπ., κάθε έτος με πλήρεις αποδοχές.

Να αναφερθεί ακόμα το ΝΔ 928/71 [(ΦΕΚ 144/71) «Περί καταργήσεως, συγχωνεύσεως, μετατροπής ή υπαγωγής ιδρυμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών εις έτερα ιδρύματα] του οποίου οι διατάξεις προβλέπουν τη σύσταση, μετατροπή κλπ. Ιδρυμάτων με μορφή ΝΠΔΔ για την παροχή υπηρεσιών σε άτομα με ειδικές ανάγκες και την κάλυψη των υφισταμένων αναγκών.

³² Γκούτος Χ., «Θέματα της αναγκαστικής Σύμβασης Εργασίας», ΔΕΝ 52/96, σελ. 146 επ., Γκούτος Χ., «Ειδική προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των πολεμιστών, των συγγενών τους κλπ.», ΔΕΝ 1992, σελ. 65 επ.

³³ Γκούτος Χ., «Θέματα της αναγκαστικής Σύμβασης Εργασίας», ΔΕΝ 52/96, σελ. 151, ελληνική δικαιοσύνη 43/02 σελ. 212 επ., 744 επ., ΔΕΝ 58/02, σελ. 1202.

³⁴ Γκούτος Χ., «Ειδική προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των πολεμιστών, των συγγενών τους κλπ.», ΔΕΝ 48/92, σελ. 57 επ.

³⁵ Πέτρογλου Α., «Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης», σελ. 474.

Επιπροσθέτως, η ΙΑ Π3α/04 (Χορήγηση Δελτίου Μετακίνησης σε Άτομα με αναπηρίες για το έτος 2004) στο άρθ. 1 ορίζει ότι στα άτομα με αναπηρίες που κατοικούν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα κι έχουν παθολογοανατομικό ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% παρέχεται το δικαίωμα μετακίνησης με μειωμένο εισιτήριο κατά 50% ή της δωρεάν μετακίνησης εφόσον το συνολικό ατομικό τους εισόδημα δεν είναι μεγαλύτερο των 17.000 Ευρώ.

Επίσης, ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και κοινωνικών ασφαλίσεων, μπορούν με απόφασή τους (στηριζόμενη στον ΑΝ 421/37, «Περί διαθέσεως εσόδων τινών υπέρ τα Κοινωνικής Πρόνοιας» και στο ΝΔ 162/72, «Περί μέτρων προστασίας υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων) να χορηγούν μηνιαία επιδόματα σε διάφορες κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ακόμα, πρέπει να αναφερθεί ότι τα άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρ. 20 ου Ν. 3227/04, συμμετέχουν στα ευνοϊκά προγράμματα του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας.

Τέλος, στο άρθ. 6 παρ. 1α του Ν. 1763/88 (ΦΕΚ 57 Δ' «Στρατολογία των Ελλήνων) αναφέρεται ότι όσοι κρίνονται ακατάλληλοι για στράτευση λόγω υγείας, απαλλάσσονται από την υποχρέωση στράτευσης³⁶.

2. Νομολογία

Σκόπιμη κρίνεται η αναφορά αποσπασμάτων ορισμένων αποφάσεων. Συγκεκριμένα:

Στην απόφαση 1426/79 του ΣτΕ (Υπόθεση Συνταξιούχων) αναφέρεται ότι «αι διατάξεις του αρ. 21 παρ. 2Σ, προβλέπουν περί δικαιώματος μεταξύ άλλων, και των αναπήρων και θυμάτων πολέμου, όπως τυγχάνωσι της ειδικής μερίμνης του Κράτους...». Ομοίως, την απόφαση 41/93 του ΣτΕ (Υπόθεση Κλητήρα), αναφέρεται ότι η τοποθέτηση των αναπήρων προηγείται κάθε άλλης σύμφωνα με το α. 48 του ΠΔ 611/97. Συγκεκριμένα, τονίζει ότι η ανωτέρω ρύθμιση «συνάδει προς τη διάταξη του άρθ. 21 παρ. 2 Σ, το οποίο

³⁶ Νικόπουλος Α., «Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας», 1988, σελ. 22.

ορίζει ότι οι ανάπηροι και τα θύματα πολέμου καθώς και οι χήρες και τα ορφανά των πεσόντων στον πόλεμο, δικαιούνται της ειδικής φροντίδας του Κράτους».

Τέλος, στην απόφαση του ΔΠ 35/88 (Υπόθεση ΟΤΕ), αναφέρεται ότι «οι αναγκαστικές συμβάσεις γίνονται ανεξάρτητα από τη βούληση του εργοδότη αλλά για την προστασία ορισμένων κατηγοριών προσώπων που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης μέριμνας λόγω αναπηρίας κτλ. Άλλωστε, την ειδική φροντίδα γι' αυτά επιτάσσει το άρθ. 21 παρ. 2 Σ.».

3. Άρθρα 21 παρ. 2, 3 και 6 και 4 Σ / Νομολογία

Καταρχήν φαίνεται ότι η ευνοϊκή μεταχείριση των ατόμων με ειδικές ανάγκες αντίκειται στο άρθ. 4 Σ που κατοχυρώνει την ισότητα των Ελλήνων. Όμως η αντίθεση αυτή είναι μόνο φαινομενική.

Η υποχρέωση ισότητας αναφέρεται σε περιπτώσεις που είναι ουσιωδώς όμοιες μεταξύ τους, περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει ομοιότητα των νομικών και πραγματικών περιστατικών. Δεν είναι δυνατόν ανόμοιες καταστάσεις να ρυθμίζονται με όμοιο τρόπο³⁷. Η περίπτωση ενός απόλυτα υγιούς ανθρώπου όμως δεν είναι όμοια με την περίπτωση ενός ατόμου με ειδικές ανάγκες. Δικαιολογείται επομένως η ανόμοια ρύθμιση.

Όσον αφορά τη στρατολογική ισότητα, απαλλαγές που δεν είναι χαριστικές αλλά στηρίζονται σε λόγους π.χ. υγείας, δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα.

Επίσης, η προνομιακή πρόσληψη δεν αντίκειται στο άρθ. 4 παρ. 4 Σ αν πρόκειται για περιπτώσεις του 21 παρ. 2, το οποίο επιτάσσει την ειδική φροντίδα των ατόμων με ειδικές ανάγκες³⁸. Εξάλλου, το δικαίωμα προτιμήσεως αναπήρων ειρηνικής περιόδου κατά τα αρθ. 32 ΑΝ 1324/49 ισχύει μόνο επί ίσοις όροις, όταν δηλαδή ο ανάπηρος έχει τα ίδια προσόντα με τους υπόλοιπους υποψηφίους³⁹.

³⁷ Καράκωστας Β., Γεωργοπούλου-Αθανασούλη Ε., «Το Σύνταγμα – ερμηνευτικά σχόλια – Νομολογία, σελ. 113 επ.

³⁸ Δαγτόγλου «Ατομικά Δικαιώματα», τόμος Β, σελ. 107.

³⁹ Δαγτόγλου «Ατομικά Δικαιώματα», τόμος Β, σελ. 1091.

VI. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ Ε.Ε. ΚΑΙ ΤΩΝ Η.Ε.

1. Προστασία των ΑΜΕΑ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο άρθρο 14 της ΕΣΔΑ, αναφέρεται ότι απαγορεύονται οι διακρίσεις και ότι τα δικαιώματα που αναγνωρίζει η σύμβαση αυτή πρέπει να εξασφαλίζονται στα άτομα ασχέτως φύλου, χρώματος κλπ. ή άλλης κατάστασης. Ως τέτοια μπορεί να θεωρηθεί και η κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Βέβαια, η ΕΣΔΑ δεν περιέχει διατάξεις ευθείας εγγύησης των κοινωνικών δικαιωμάτων. Αντίθετα ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης περιέχει διατάξεις περί δικαιωμάτων των προσώπων που μειονεκτούν σωματικά ή διανοητικά⁴⁰.

Αξίζει να μνημονευτεί επίσης το ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας, της 31^{ης} Μαΐου 1990 που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου, σχετικά με την ένταξη των μειονεκτούντων παιδιών και νέων στα κανονικά εκπαιδευτικά συστήματα (90 / C 162 / 02), η Σύσταση του Συμβουλίου της 24^{ης} Ιουλίου 1986 για την απασχόληση των μειονεκτούντων ατόμων στην Κοινότητα (86 / 379 / ΕΟΚ) και η απόφαση του Συμβουλίου της 18^{ης} Απριλίου 1998 για την θέσπιση δεύτερου κοινοτικού προγράμματος δράσης υπέρ των μειονεκτούντων ατόμων (HELIOS) (88 / 231 / ΕΟΚ). Επίσης στο άρθρο 129 παρ. 1 της Συνθήκης περί της ιδρύσεως τα Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αναφέρεται ότι «Η Κοινότητα συμβάλει στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας τα υγείας του ανθρώπου».

Επιπλέον, το 1990 εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ο Κοινωνικός Χάρτης αναγνώρισης των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Αναπήρων. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 26, ορίζεται ότι «κάθε ανάπηρο άτομο, ανεξάρτητα από την προέλευση και φύση της αναπηρίας του, πρέπει να απολαύει συγκεκριμένων πρόσθετων ευεργετημάτων με σκοπό να ευνοηθεί η επαγγελματική και κοινωνική ένταξή του. Τα ευεργετήματα αυτά

⁴⁰ Ρούκουνας Ε., «Διεθνής προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων» σελ. 205.

πρέπει να αφορούν, ανάλογα με τις ικανότητες των ενδιαφερομένων, την επαγγελματική εκπαίδευση, την εργονομία, τη δυνατότητα πρόσβασης, την κινητικότητα, τα μεταφορικά μέσα και την κατοικία».

2. Προστασία των ΑΜΕΑ στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών

Στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων των πνευματικά καθυστερημένων ατόμων, που προκηρύχθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Η.Ε. στις 20 Δεκεμβρίου 1971 (απόφαση 2856) υπάρχει μια σειρά διατάξεων για την προστασία και τον τρόπο αντιμετώπισης των πνευματικά καθυστερημένων ατόμων. Παραδείγματος χάριν, στο άρθρο 2 της διακήρυξης αναφέρεται ότι «το πνευματικά καθυστερημένο άτομο έχει δικαίωμα για την κατάλληλη ιατρική φροντίδα και φυσική θεραπεία καθώς και εκπαίδευση, κατάρτιση, αποκατάσταση, και καθοδήγηση που θα το κάνουν ικανό να αναπτύξει τις ικανότητες στο μέγιστο δυνατό. Επίσης στο άρθρο 3 ορίζεται ότι «το πνευματικά καθυστερημένο άτομο έχει το δικαίωμα για οικονομική ασφάλεια και για το κατάλληλο βιοτικό επίπεδο. Έχει το δικαίωμα να εκτελεί παραγωγική δουλειά ή να ενασχολείται με οποιοδήποτε άλλο σκόπιμο επάγγελμα στο ανώτατο δυνατό όριο των ικανοτήτων του». Αξίζει ακόμα να αναφερθεί το άρθρο 6, το οποίο στο α' εδάφιο του ορίζει ότι «το πνευματικά καθυστερημένο άτομο έχει το δικαίωμα για προστασία από την εκμετάλλευση, κατάχρηση και τον υποβιβασμό της θεραπείας του».

Στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων των αναπήρων ατόμων που προκηρύχθηκε από τη ενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 9 Δεκεμβρίου 1975 (απόφαση 3447) περιέχεται η έννοια του όρου ανάπηρος καθώς και τα δικαιώματα που πρέπει αυτοί να απολαμβάνουν. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1 τα διακήρυξης αναφέρεται ότι «ο όρος ανάπηρο άτομο σημαίνει κάθε άτομο ανίκανο να επιβεβαιώσει από μόνο του, ολικά ή μερικά, τις αναγκαιότητες για μια κανονική ατομική και κοινωνική ζωή, εξαιτίας μειωμένων σωματικών ή πνευματικών δυνατοτήτων που έχει εκ γενετής ή όχι». Τα δικαιώματα που αναγνωρίζει η συγκεκριμένη διακήρυξη για τα ανάπηρα άτομα αφορούν την αξιοπρέπειά τους, το δικαίωμά τους για ένα καλό επίπεδο ζωής, για κοινωνική ασφάλεια κλπ. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 3

ορίζεται ότι «τα ανάπηρα άτομα έχουν το κληρονομικό δικαίωμα σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειάς τους. Τα ανάπηρα άτομα, οποιαδήποτε κι ν είναι η προέλευση, η φύση και η σοβαρότητα των μειονεκτημάτων και ανικανοτήτων τους, έχουν τα ίδια θεμελιώδη δικαιώματα με τους συμπολίτες της ίδιας ηλικίας, που συνεπάγεται πρώτα και κύρια το δικαίωμα να απολαμβάνει μια καθώς πρέπει ζωή, όσο το δυνατό κανονική και πλήρη». Επίσης, στο άρθρο 5 αναφέρεται ότι «τα ανάπηρα άτομα δικαιούνται να απολαμβάνουν τα μέτρα που σχεδιάστηκαν για να τα καταστήσουν ικανά να γίνουν όσο το δυνατόν αυτοδύναμα». Επιπλέον, στο άρθρο 7, εδάφιο α', αναφέρεται ότι «τα ανάπηρα άτομα έχουν το δικαίωμα για οικονομική και κοινωνική ασφάλιση και για ένα καθώς πρέπει επίπεδο ζωής».

Τέλος, το άρθρο 8 ορίζει ότι «τα ανάπηρα άτομα έχουν το δικαίωμα οι ειδικές ανάγκες τους να λαμβάνονται υπόψη σ' όλα τα επίπεδα του οικονομικού και κοινωνικού προγραμματισμού».

Σκόπιμη κρίνεται και η αναφορά στη διακήρυξη SUNDBERG, η οποία αποτελεί το τελικό κείμενο Διεθνούς Διάσκεψης που οργάνωσε η ισπανική κυβέρνηση και η Ουνέσκο το 1981, και η οποία περιέχει μια σειρά διατάξεων για την ευνοϊκή μεταχείριση των αναπήρων ατόμων. Υπογραμμίζει η διακήρυξη αυτή την ανάγκη να ληφθούν μέτρα προκειμένου η κοινωνική ένταξη των αναπήρων να είναι όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη και πλήρης. Για παράδειγμα, στο άρθρο 2, εδάφιο α', αναφέρεται ότι «οι Κυβερνήσεις και οι Εθνικές και Διεθνείς Οργανώσεις θα πρέπει να εξασφαλίζουν μια συμμετοχή όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη των αναπήρων ατόμων». Στο ίδιο πνεύμα κινούνται και τα άρθρα 3 και 6, εδάφιο α', τα οποία ορίζουν αντίστοιχα ότι «τα ανάπηρα άτομα θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν στον ανώτατο δυνατό βαθμό το δημιουργικό, καλλιτεχνικό και πνευματικό τους δυναμικό τόσο για το δικό τους καλό όσο και για τον εμπλουτισμό τα Κοινότητας» και ότι «τα προγράμματα στους τομείς της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της κουλτούρας και της πληροφόρησης πρέπει να στοχεύουν στην ένταξη των αναπήρων ατόμων στο κανονικό περιβάλλον ζωής και εργασίας».

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Από τα προεκτεθέντα καθίσταται σαφές ότι το Σύνταγμα προνοεί, ευνοεί και κατοχυρώνει το δικαίωμα των ΑΜΕΑ για ειδική φροντίδα και αυξημένη προστασία από το Κράτος. Το άρθ. 21 παρ. 2, 3 και 6 αποτελεί έκφραση της κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. Αποτελεί εφελτήριο για την παροχή αρωγής προς τον συνάνθρωπο που την έχει ανάγκη αλλά και για την ομαλή ένταξη ατόμων με ψυχικές, σωματικές και πνευματικές διαταραχές ή βλάβες στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Η γενική αυτή διάταξη του Συντάγματος για να υλοποιηθεί και να λειτουργήσει αποτελεσματικά πρέπει να εξειδικευτεί από τον νομοθέτη, ο οποίος και θα θέσει τα όρια και τις προϋποθέσεις τα ειδικής μέριμνας του Κράτους. Βέβαια, η ανάθεση αυτή στον κοινό νομοθέτη για εξειδίκευση δε αποτελεί «εν λευκώ» εξουσιοδότηση αλλά θέτει ως βάση την μη προβολή του πυρήνα του συγκεκριμένου δικαιώματος.

Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να συμμετέχει στην κοινωνική και πολιτική ζωή του τόπου, έχει δικαίωμα να υπάρχει στο κοινωνικό – πολιτικό γίγνεσθαι.

Το δικαίωμα αυτό εκτός από τα επιμέρους Συντάγματα και νομοθεσίες των κρατών, θεμελιώνεται και σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές πλέον επίπεδο. Το γεγονός αυτό δείχνει την έντονη ευαισθητοποίηση των λαών και των κυβερνήσεών τους όσον αφορά άτομα με ειδικές ανάγκες και τονίζει την ανάγκη κατοχύρωσης ειδικής προστασίας για αυτά.

VIII. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην συγκεκριμένη έρευνα για την ειδική προστασία των ΑΜΕΑ που κατοχυρώνει το άρθρ. 21 παρ. 2, 3 και 6Σ γίνεται μια απόπειρα να εκτεθούν τα δικαιώματα των ατόμων αυτών καθώς και να προσδιοριστούν τα όρια των δικαιωμάτων αυτών, η νομική τους φύση και η μεταβολή τους μέσα στον χρόνο. Γίνεται επίσης προσπάθεια να αναλυθεί η ειδική προστασία η οποία παρέχεται σ' αυτά από το κράτος. Τέλος, γίνεται μια αναφορά στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών.

VIII. SUMMARY

In this research for the special treatment of disabled people and people with special needs, which is fortified by the 21st amendment of the Greek constitution, there is an attempt to exhibit the rights of the disabled people, the limits of these rights, their legal nature and their change and alteration through time. There s also an attempt to analyze this special protection and care which is given by the State. Finally, there is a report of the corresponding rights which are fortified in the bounds of the European Union and the United Nations.

IX. ΛΗΜΜΑΤΑ / LEMMAS

- Αγωγή αξίωση III,3 lawsuit pretension
- Ανάπηροι και θύματα πολέμου I,1 War disabled and war victims
- Ανάπηρος I,1, VI,1,2 disabled person
- Άτομα με ειδικές ανάγκες I,1 People with special needs
- Ειδική μεταχείριση V,1 Special treatment
- Επιδόματα V,1 Subsidy
- Εργασία V,1 Labor
- Κοινωνικό δικαίωμα III,1 Social right
- Κοινωνικός ανθρωπισμός II,2 Social humanism
- Πρόσληψη V,1 Hiring process
- Πνευματικά καθυστερημένα άτομα VI,2 Retarded people
- Στρατιωτική απαλλαγή V,1,3 Recruiting discharge
- Συνταγματική προστασία I,2 Constitutional protection
- Συνταξιοδότηση V,1 Retiring process

X. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

A. Κατάλογος

1. Η ειδική προστασία όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 21 παρ.2 και 3 Σ.

- α. Υπόθεση κλητήρα, Αριθμ. 41/93 Τμ. Γ ΣτΕ Επ.θ. Δημ. Διο,κ. Δικαίου, 1993, σελ. 360.
- β. Υπόθεση απόφοιτης γυμνασίου, Αριθμ. 7650/1993, Εφετείο Αθηνών ΝοΒ 40, σελ. 1100.
- γ. Υπόθεση δελτίων ελευθέρως κυκλοφορίας, Αριθ. 11/1992, Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης Επιθ. Εργατ. Δικαίου, 1993, σελ. 590.
- δ. Υπόθεση τραπεζοκόμου, Αριθμ. 165/1990, Εφετείο Πατρών, Επιθ. Εργατ. Δικαίου, 1991, σελ. 875.
- ε. Υπόθεση Ο.Α.Ε.Δ, (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού), Αριθμ. 3474/1989 Τμ. Α' Στε.
- ζ. Υπόθεση - κυλικείου στην Φλώρινα Αριθμ. 2375/1988 Ολομ. ΣτΕ.
- η. Υπόθεση ΟΤΕ (Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας), Αριθμ. 335/1988, Τμ. Β' Α.Π., ΝοΒ 1989, σελ. 251.
- θ. Υπόθεση τέκνου αναπήρου πολέμου, Αριθμ. 2789/1981 Τμ. Γ ΣτΕ.

2. Συσχέτιση των άρθρων 2/παρ. 2 και 3 Σ και του άρθρου 4 Σ (αρχή της ίσης μεταχείρισης)

- α. Υπόθεση Λαζαρίδη
Αριθμ. 3348/83 Τμ. Γ' ΣτΕ ΤοΣ 1984, σελ. 393.
- β. Υπόθεση συνταξιούχου
Αριθμ. 1426/1979 Τμ. Α' ΣτΕ ΤοΣ 1980, σελ. 163.
- γ. Υπόθεση επιβατηγών και λεωφορείων δημοσίας χρήσεως.
Αριθμ. 251/1979 ΣτΕ ΤοΣ 1979, σελ. 182.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΙΜΕΚΑ

Παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας

Αριθμ. 41/93, Τμ. Γ'

Περίληψη: Υπάλληλοι Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ· οναγκοστι. τηρη αναπήρων και θυμάτων πολέμου ωό κλητήρων κ-λπ. βάσει άρθρ. 18 ν. α) Οι σχετικές διαφορές ανήκουν στην αρμοδιότητα του οικείου Διοικ. και κατ' έφεση του Συμβουλίου Επικρατείας' β) διοικαιο'ο τοποθετήσεω. ση κατά την οποία προηγούνται παντός άλλου υποψηφίου δεν αντικειτρ χή της ισότητας' 5»κοιολογείτοι επαρκώς οπό λόγους δημοσίου συμφέι; συνάδει προς το άρθρο 21 παρ. 2 Συντάγματος.

Πρόεδρος: Κ. Μ. ΧαλοΖωνΙτης, Αντιπρόεδρος.

Εισηγητής: Σ. Σαρηβαλάσης, Σύμβουλος.

Δικηγόροι: Ε. Αλεξόπουλος, Γ. Παπαδημητρίου, Ε. Τρίτος, Πάρεδρο

Επειδή, για την άσκηση της οπό κρίση εφέσεως Οτ'f απαιτείτε ·>· μο η καταβολή τελών και παραβόλου.

Επειδή με την έφεση ζητείται η εξαφάνιση της 44) 1987 απτού Διαχρητικού Εφετείου Λάρισας, με την οποία, γενομένης δεχττ σεως ακυρώσεως του εφε<ϊβλήτου, ακυρώθηκε η 2.336) 18.12.1985 σ του Νομάρχη Τρικάλων, μβ την οποία διορίστηκε ο Σ.Κ. αντί του α σε θέση κλητήρα και α-ναπέμφθηκε η υπόθεση στη Διοίκηση, πρ&κει',ι προβεί κατά νόμιμο τρόπο στην πλήρωση της κενής θ-σεω; υτίλλή κλάδου ΣΕ2 κλητήρων με εισαγωγικό οαβμ.ό 12ο και με μί3θ->λ;γ.-/-' κιο 28ο της Διεύθυνσης της Πρωτοβάβ|υας Εκπαίδευση; Τρίκάλ-ι,

Επιωδή η υπόθεση εισάγεται στην Επταμελή Σύνθεση τ^υ Τ.:.r του μετά την

1693)1991 παραπεμπτική απόφαση του ;5iy.» Γ'; πενταμελή σύνθεση κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 πχρ. 'ι " ^ \

τάξεις του νόμου αυτού διαδικασία, ήτοι με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Προστασίας Απολυομένων από τις τάξεις του Στρατού προκειμένου για τοποθετήσεις σε υπηρεσίες του Δημοσία κ.λπ. του Νομού Αττικής και με απόφαση του οικείου νομάρχη, που

εκδίδεται μετά σύμφωνη γνώμη του τοπικού συμβουλίου προστασίας των απολυομένων από τις τάξεις του στρατού, της οικείας Νομαρχίας προκειμένου για τοποθετήσεις σε υπηρεσίες του δημοσίου κ.λπ. των λοιπών νομών του κράτους (Πρβλ. ΣτΕ 1032)1985). Κατά την έννοια δηλαδή των διατάξεων αυτών εφόσον υπάρχουν υποψήφιοι που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις μεταξύ των οποίων κα' την προϋπόθεση της καταλληλότητας για τη θέση, και εφόσον συντρέχει υπηρεσιακή ανάγκη καλύψεως της θέσεως για την οποία πρόκειται, η αναγκαστική τοποθέτηση των αναπήρων κ.λπ. προηγείται κάθε άλλης τοποθέτησεως βάσει των παγίως διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 48 του Π.Δ. 611) 1977. Η ρύθμιση αυτή, που καθιερώνεται, μεταξύ άλλων, για τα τέκνα των αναπήρων και θυμάτων πολέμου, δικαιολογείται επαρκώς από λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι επιβάλλουν είτε αμέσως είτε εμμέσως — όπως για τα τέκνα — την ευμενή μεταχείριση εκείνων που υπέστησαν θυσίες για την πατρίδα και για το λόγο αυτόν δεν προσκρούει στην κατοχυρωμένη από το άρθρο 4 του ισχύοντος συντάγματος ισότητα των Ελλήνων πολιτών διότι δεν υπερβαίνει τα ακραία όρια πέρα από τα οποία το παρεχόμενο από το νόμο προνόμιο θα εμφανιζόταν ως καταιδήλως αιδιακιολόγητο. Αντιθέτως συνάδει προς τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι οι ανάπηροι και τα θύματα πολέμου, καθώς και οι χήρες και τα ορφανά των πεσόντων στον πόλεμο, δικαιούνται της ειδικής φροντίδας του Κράτους (βλ. ΣτΕ 3474) 1989, Πρβλ. ΣτΕ 2789)1981, 1214)1978, 129)1955).

Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως, με την Η) 2328) 18.3.1985 απόφαση του Υπουργείου Παιδείας διατέθηκε στις διευθύνσεις και στα γραφεία δημοτικής και μέσης γενικής εκπαίδευσης, που προσδιορίζονται στην απόφαση, πίστωση για διορισμό σε κάθε μία από τις υπηρεσίες αυτές ενός υπαλλήλου του κλάδου ΣΕ2 κλητήρων, μεταξύ δε αυτών και στη διεύθυνση δημοτικής εκπαίδευσης Τρικάλων. Η ως άνω υπηρεσία δημοσίευσε στον τοπικά τύπο, στις 5.11.1985, ανακοίνωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 παρ. 2 του Π.Δ. 611)1977, με την οποία έκανε γνωστή στους ενδιαφερομένους την ύπαρξη κενής θέσης κλητήρα στη διεύθυνση Π.Ε. και τους καλούσε να υποβάλουν αιτήσεις μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση. Προηγουμένως όμως την 4.4.1985, η διευ-

σαν αιτήσεις προστατευομένων του ν. 1043)1980. Το τμήμα ει εργασίας απήντησε ότι υπήρχαν αρκετές αιτήσεις ενδιαφερομένων τούτου θα προέβαινε σε αναγκαστική τοποθέτηση προστατευομένων. 1043)1980. Στη συνέχεια η Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας είχε συγκροτηθεί με την 73)20.1.1984 απόφαση του Νομάρχη Τρ νήλθε στις 4.7.1985 και με το πρακτικό αυτής 1) 1985 τάχθηκε ψηφία υπέρ της τοποθετήσεως του Κ.Μ., λόγω της ιδιότητος ΤΟ αναπήρου πολέμου, στη θέση του κλητήρα της διεύθυνσης δήμοι δευσης της νομαρχίας Τρικάλων. Ακολούθως, στις 8.11.1985 ο Σ.Κ. υπέβαλε στη διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Τριν διορισμού του στη θ^ση κλητήρα της υπηρεσίας αυτής, για της οποίας είχε δημοσιευθεί ανακοίνωση, όπως προαναφέρεται, ο Την εν λόγω αίτηση με τα σχετικά δικαιολογητικά ως και τι Α.Μ. και Α.Μ. διαβίβασε η διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευα χη Τρικάλων, προκειμένου να διορίσει στη θέση αυτή έναν ασκώντας τη/ προβλεπομένη από το άρθρο 48 παρ. 3 του Γ διακριτική τευ εξουσία. Ο Νομάρχης με την προσβληθείσα στ φετειό απόφαση του διόρισε τον παρεμβαίνοντα Σ.Κ. ως δδκ'.ι. κλάδου ΣΕ2 κλητήρων με τον 12ο εισαγωγικό βαθμό (ΦΕΚ τ. Γ') "αϊ με το Μ.Κ. 28 του ν. 1505) 1984.

Επειδή εφόσον, όπως εξετέθη, ο εφεσίβλητος είχε υποβξ ρισμού του στην ως άνω θέση κλητήρα, κατ' εφαρμογή του af 1043) 1980, ως τέκνο αναπήρου πολέμου, προκριθείς, [ϊεταξύ από την κατά το νομό αρμοδία επιτροπή, η διοίκηση υπεχρεο. ρώσει την αρξαμένη νόμιμη διαδικασία, η οποία κατά τα προ? ηγείτο της δυνατότητας πληρώσεως της θέσεως κατ' εφαρμο". 48 παρ. 3 του Π.Δ. 611)1977. Συνεπώς, κατά παράβαση τω τάξεων, η διοίκηση προέβη σε πλήρωση της θέσεως με την πρ-, μαρχιακή απόφαση, όπως ορθώς έκρινε και το διοικητικό εφετε να απορριφθούν οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι με ττ,ν υ-ση λόγοι ως αβάσιμοι. Απορριπτέος άλλωστε είναι κι ο -?κ γος περί ανίσχυρου, ως αντικείμενης στο σύνταγμα, της ως α του άρθρου 13 του ν. 1043)1980, εφόσον, όπως προεχτίθιτι: . » μίση δικαιολογείται επαρκώς για λόγους δημοσίου γ^ly/r. και προς τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 2 του Συν-ίγ«,ίΛ->, ^ η υπό κρίση έφεση του Γπουργού Εθν. Παιδείας πρίχε: .' σύνολο-της απορριπτόμενης και της παρεμβάσε'ι:; -.? -·

παρ. 8 του ν. 702) 1977, ο Σ.Κ. υπέρ της ακυρωθείσης πράξεως (6λ. ΣτΕ 118, 1481)1985).

Επειδή, κατά το Άρθρο 1 παρ. 1 εδ. α' του ν. 702) 1977 (ΦΕΚ 268 τ. Α') «Εις την αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού εφετείου υπάγεται και η εις πρώτον βαθμόν εκδίκασις αιτήσεως ακυρώσεως αττικών πράξεων των διοικητικών αρχών αφορωσών:

α) Εις τον διορισμόν και την εν γενεί υπηρεσιακήν κατάστασιν των υπαλλήλων (πολιτικών και στρατιωτικών) του Δημοσίου, των Δήμων και Κοινοτήτων και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου..... Περαιτέρω, κατά το άρθρο 7 παρ. 1 εδάφ. 6' του ίδιου νόμου: «Εις την αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου υπάγονται αι διοικητικοί διαφ&ραί ουσίας αι αναφύμενοι εκ της αναγνωρίσεως παραχωρήσεως ή απονομής δικαιώματος ή εῡργετήματος ή οιασδήποτε άλλης παροχής ... κατά την εφαρμογήν της νομοθεσίας α) ... 6) περί προστασίας εν γένει αναπήρων και θυμάτων πολέμου ...". Και κατά το άρθρο 8 παρ. 1 αυτού, όπως ίσχυε εν προκειμένω πριν να αντικατασταθεί μβ το άρθρο 20 του ν. 1868) 1989 (φ. 230 Α): «Η απόφασις επί των κατά την παρ. 1 του προηγουμένου άρθρου διαφορών είναι ανέκκλητος, υποκείμενη μόνον εις το ένδικον μέσον της αιτήσεως αναιρέσεως ονώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας». Εξάλλου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Π .Δ. 309)1986 (ΦΕΚ 136 Α) «Στο Α' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας υπάγονται:

1. Η εκδίκαση, με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπουν την άακη-ση ουσιαστικών ενδίκων μέσων, των αιτήσεων ακυρώσεως πράξεων εκδιδόμενων κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας: α) ... γ) της προστασίας γενικά αναπήρων και θυμάτων πολέμου, πολεμοπαθών, αγωνι-στών <βνικής αντιστάσεως, εφέδρων παλαιών και νέων πολεμιστών, εφόσον δεν πρόκειται για τοποθέτηση ή απόλυση και γενικά μεταβολή της υπηρεσιακής καταστάσεως όλων αυτών ως υπαλλήλων του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως ή άλλου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου». Και σύμφωνα με την παρ. 2 αυτού, στο ίδιο Τμήμα υπάγεται η εκδίκαση των αιτήσεων αναιρέσεως του άρθρου 8 του ν. 702) 1977.

Επειδή από το συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων συνάγεται ότι στην αρμοδιότητα του Α' Τμήματος υπήγετο, πριν από την κατά τα ανωτέρω αντιακτάστασή του, μεταξύ άλλων, η εκδίκαση των κατά το άρθρο 8 του ν. 702) 1977 (Α 268) αιτήσεων αναιρέσεως κατ' αποφάσεων του τρι- μέλους διοικητικού πρωτοδικείου, ικδοθειοών επί διαφορών της παρ. 1 του άρθρου 7 του ίδιου νόμου,

μοταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και οι διαφορές ουσίας περί προστασίας εν γένει αναπήρων κ,χι θυμάτων πολέμου (wip. 6'), εφόσον όμως δεν πρόκειται περί τοποθετήσεως ή απολύσεως και γενικά

μοσίου δικαίου (Πρβλ. Ολ. 4203)1984). Στην τελευταία αυτή αρ|λόδια για την εκδίκαση των σχετικών διαφορών είναι σε πρώ-τριμελή διοικητικά εφετεία, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν (φ. 268) και σε δεύτερο βαθμό το Γ' Τμήμα του Συμβουλίου -;

τείας. Συνεπώς, δοθέντος ότι στην προκειμένη περίπτωση η πρ<;σ νόπιον του διοικητικού εφετείου Λαρίσης, απόφαση του Νομάρχῃ αφορούσε διορισμό κλητήρα σε κενή θέση υπαλλήλου του κλάδο διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Ν. Τρικάλων, ανεξάρτητα ι τάξεις βάσει των οποίων έγινε ο διορισμός — και αν δηλαδή π; τοπ&θέτηση κατά τη νομοθεσία περί προστασίας αναπήρων εν γ? μάτων πολέμου — αρμοδίως επελήφθη της εκδικάσεως αυτής σε μό το Διοικητικό Εφετείο Λαρίσης και ως εκ τούτου αρμοδίως φ εκδίκαση στο Συμβούλιο της Επικρατείας και δη στο Γ' Τμήμα πό κρίση έφεση. :

Επειδή κατ' ορθή ερμηνεία του δικογράφου της αιτη^εως ο εφεσίβλητος είχε δι' αυτής ζητήσει την ακύρωση της δια της σης πράξεως εκδηλωθίσης αρνήσεως της Διοικήσεως όπως τον :

άρβου 18 του ν. 1043) 1980 (ΦΕΚ 87 Α') σε θέση κλητήρα if Δη;ιστικής Εκπαίδευσης της Νομαρχίας Τρικάλων. Η διάταξη ' ταστήσασα την παρ. 1 του άρθρου 30 του α.ν. 1324) 1919 σε Αι Δημόσιοι Γπηρεσίαι, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα πάσΓ: μικά Πρόσωπα Δη|ϊος(ου Δικαίου, αϊ τράπεζαι, τα Νοσηλευτ.;· δρύματα και αϊ επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, ως και τοιαύτα:

μετάλλευσιν κατά παραχώρησιν προνομίου υπό της αρχής, υι πως συμπληρώσωσι τας κενάς ή κενωθησομένας θέσεις κλητήρ' κων και καθαριστριών, δι' αναπήρων και θυμάτων πολέμου ή ως και αναπήρων Είρηνικής περιόδου του ν. 1370) 1944 -κχτο περιφέρεια του Πρωτοδικείου ένθα πρόκειται να δισρισθώσ: ε ναι εις βέσιν να εκτελέσωσ'. την ανατεθησόμενην εις αυτ^ύ.. τοποθέτηση τούτων γίνεται δι' αποφάσεως του Γπουργού Εργ μενού δια την περιφέρειαν του Νομού Αττικής ή του ο'.imw Ν κειμένου οία την λοιπήν επικράτειαν, μετ άσύμφωνον γν(ο;σ/< ή των τοπικών συ|βουλίων προστασίας απόλυα; ιέ νω ν εχ τ'τ» στρατού αντιστοίχως. «Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγι: ^ ',-;

παρ. 1 του άρθρου 30 του ν.5. 1324)1949, άπω; αυτή α.-.:»-το άρθρο 18 του ν. 1043)1980, αναγκαστικέ» w-^ϊ-v: ; · θυμάτων πολέμου ή τέκνων τους ως κχι των ÿ/2':τ?-->< ;' 1 δου σε θέσεις κλητήρων, νυχτοφυλάκων y.a; y.i^ί;:·:-

σελ 364

τάξεις του νόμου αυτού διαδικασία, ήτοι με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Προστασίας Απολυομένων από τις τάξεις του Στρατού προκειμένου για τοποθετήσεις σε υπηρεσίες του Δημοσίου κ.λπ. του Νομού Αττικής και με απόφαση του οικείου νομάρχη, που εκδίδεται μετά σύμφωνη γνώμη του τοπικού συμβουλίου προστασίας των απολυομένων από τις τάξεις του στρατού, της οικείας Νομαρχίας προκειμένου για τοποθετήσεις σε υπηρεσίες του δημοσίου κ.λπ. των λοιπών νομών του κράτους (Πρ6λ. ΣτΕ 1032)1985). Κατά την έννοια δηλαδή των διατάξεων αυτών εφόσον υπάρχουν υποψήφιοι που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις μεταξύ των οποίων και την προϋπόθεση της καταλληλότητας για τη θέση, και εφόσον συντρέχει υπηρεσιακή ανάγκη καλύψεως της θέσεως για την οποία πρόκειται, η αναγκαστική τοποθέτηση των αναπήρων κ.λπ. προηγείται κάθε άλλης τοποθέτησεως βάσει των παγίων διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 48 του Π .Δ. 611)1977. Η ρύθμιση αυτή, *ΚΜ καθιερώνεται, μεταξύ άλλων, για τα τέκνα των αναπήρων και θυμάτων πολέμου, δικαιολογείται επαρκώς από λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποία επιβάλλουν είτε αμέσως είτε εμμέσως — όπως για τα τέκνα — την ευμενή μεταχείριση εκείνων που υπέστησαν θυσίες για την πατρίδα και γιο το λόγο αυτόν δεν προσκρούει στην κατοχυρουμένη από το άρθρο 4 του ισχύοντος συντάγματος ισότητα των Ελλήνων πολιτών διότι δεν υπερβαίνει τα ακραία όρια πέρα από τα οποία το παρεχόμενο από το νόμο προνόμιο θα εμφανιζόταν ως καταδήλως αδικαιολόγητο. Αντιθέτως συνάδει προς τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι οι ανάπηροι και τα θύματα πολέμου, καθώς και οι χήρες και τα ορφανά των πεσόντων στον πόλεμο, δικαιούνται της ειδικής φροντίδας του Κράτους (βλ. ΣτΕ 3474) 1989, Πρ6λ. ΣτΕ 2789)1981, 1214)1978, 129)1955).

Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως, με την Η) 2328) 18.3.1985 απόφαση του Υπουργείου Παιδείας διατέθηκε στις διευθύνσεις και στα γραφεία δημοτικής και μέσης γενικής εκπαίδευσης, που προσδιορίζονται στην απόφαση, πίστωση για διορισμό οι κάθε μία από τις υπηρεσίες αυτές ενός

υπαλλήλου του κλάδου ΣΕ2 κλητήρων, μεταξύ δε αυτών και στη διεύθυνση δημοτικής εκπαίδευσης Τρικάλων. Η ως άνω υπηρεσία δημοσίευσε στον τοπικό τύπο, στις 5.11.1985, ανακοίνωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 παρ. 2 του Π.Δ. 611)1977, με την οποία έκανε γνωστή στους ενδιαφερομένους την ύπαρξη κενής θέσης κλητήρα στη διεύθυνση Π.Ε. και τους καλούσε να υποβάλουν αιτήσεις μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίωση. Προηγουμένως όμως την 4.4.1985, σαν αιτήσεις προστατευομένων του ν. 1043) 1980. Το τμήμα εις εργασίας απήντησε ότι υπήρχαν αρκετές αιτήσεις ενδιαφερόμενο)] τούτου θα προέβχινε σε αναγκαστική τοποθέτηση προστατευομένων ν. 1043) 1980. Στη συνέχεια η Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας έχε συγκροτηθεί με την 73)20.1.1984 απόφαση του Νομάρχη Τρ, νήλθε στις 4.7.1985 και με το πρακτικό αυτής 1) 1985 τάχθηκε ; ψηφία υπέρ της τοποθετήσεως του Κ.Μ., λόγω της ιδιότητος του αναπήρου πολέμου, στη θέση του κλητήρα της διεύθυνσης δήμοι δουσης της νομαρχίας Τρικάλων. Ακολούθως, στις 8.11.1985 ο Σ.Κ. υπέβαλε στη διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης πριν διορισμού του στη θέση κλητήρα της υπηρεσίας αυτής, για της οποίας είχε δημοσιευθεί ανακοίνωση, όπως προαναφέρεται, ο Την εν λόγω αίτηση με τα σχετικά δικαιολογητικά ως και τι · Α.Μ. και Α.Μ. διαβίδασε η διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευα Τρικάλων, προκειμένου να διορίσει στη θέση αυτή έναν ; ασκώντας την προβλεπομένη από το άρθρο 48 παρ. 3 του Γ', διακριτική του εξουσία. Ο Νομάρχης με την προσβληθείσα στο εφετείο απόφαση του διόρισε τον παρεμβαίνοντα Σ.Κ. ως δόκιμο κλάδου ΣΕ2 κλητήρων με τον 12ο εισαγωγικό βαθμό (ΦΕΚ s τ. Γ') °αι με το Μ.Κ. 28 του ν. 1505)1984.

Επειδή εφόσον, όπως εξετέθη, ο εφεσίβλητος είχε υποβά- ρισμού του στην ως άνω θέση κλητήρα, κατ' εφαρμογή του αρ. 1043) 1980, ως τέκνο αναπήρου πολέμου, προκριθείς, μεταξύ από την κατά το νόμο αρμοδία επιτροπή, η διοίκηση υπεχρεο. ρώσει την αρξαιμένη νόμιμη διαδικασία, η οποία κατά τα προτ ηγείτο της δυνατότητας πληρώσεως της θέσεως κατ' εφαρμ. 48 παρ. 3 του Π.Δ. 611)1977. Συνεπώς, κατά παράβαση το. τάξεων, η διοίκηση προέβη σε πλήρωση της θέσεως με την νομαρχιακή απόφαση, όπως ορθώς έκρινε και το διοικητικό εφετείο να απορριφθούν οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι με την υ- ση λόγοι ως αβάσιμοι. Απορριπτέος άλλωστε είναι και ο προβ περί ανίσχυρου, ως αντικείμενης στο σύνταγμα, της ως του άρθρου 13 του ν. 1043)1980, εφόσον, όπως προεκτίθεται η

μίση δικαιολογείται επαρκώς για λόγους δημοσίου συμφέροντος και προς τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος η υπό κρίση έφεση του Υπουργού Εθν.

Παιδείας πρέπει ν'

σύνολο της απορριπτόμενης και της παρεμβάσεως με

Αρίθ. 7650/1993

Πρόεδρος ο κ. Φ. ΣΤΡΟΥΘΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής ο κ. Γ. ΡΗΓΟΣ,

εφέτης Δικηγόροι η κ. Μ. Παπαστάμου, ο κ. Ι. Κωτσόβελος

Προστασία μειονεκτούντων ατόμων. - Αναγκαστική σύμβαση εργασίας-

Ο εργοδότης υποχρεούται να προσλάβει προστατευόμενο άτομο από την τοποθέτηση του. η οποία δεν αναστέλλεται από την προσφυγή του εργοδότη στη δευτεροβάθμια επιτροπή ή τα διοικητικά δικαστήρια υπερημερία του εργοδότη σε άρνηση αποδοχής των υπηρεσιών του μειονεκτούντος ατόμου και υποχρέωση καταβολής αποδοχών υπερημερίας.

Σύμφωνα με το άρθρ. 1 ν. 1648/86 «προστασία πολεμιστών αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων ατόμων», στις προστατευτικές διατάξεις αυτού του νόμου υπάγονται και ανάπηρα άτομα, που έχουν περιορισμένες δυνατότητες επαγγελματικής απασχόλησης, εξαιτίας οποιασδήποτε σωματικής ή πνευματικής ή ψυχικής παθήσεως ή βλάβης. Η κοινωνική προστασία που παρέχεται στα άτομα αυτά συνίσταται κατά κύριο λόγο (άρθρ. 2 §1 ν. 1648/86) στην επαγγελματική απασχόληση τους με αναγκαστική τοποθέτηση τους σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, ελληνικές ή ξένες, που λειτουργούν στην Ελλάδα, με οποιαδήποτε μορφή ή επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις κοινής ωφέλειας, όπως προσδιορίζονται στις περιπτώσεις γ' και ε' της §6 του άρθρ. 1 ν. 1256/82 «για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση κ.λπ.», μεταξύ των οποίων ρητώς αναφέρεται ο ΟΤΕ (άρ'θρ. 1 §6γ ν. 1256 /82). Η τοποθέτηση διενεργείται με απόφαση της προβλεπόμενης από το άρθρ. 8 ν. 1648/86 επιτροπής, κατά της οποίας ο εργοδότης δικαιούται να προσφύγει στην προβλεπόμενη από το άρθρ. 10 του ίδιου νόμου δευτεροβάθμια επιτροπή, η απόφαση όμως της

πρωτοβάθμιας επιτροπής είναι αμέσως εκτελεστή, δηλαδή η τοποθέτηση δεν αναστέλλεται λόγω προσφυγής του εργοδότη στη δευτεροβάθμια επιτροπή, (ούτε με την άσκηση προσφυγής στα διοικητικά δικαστήρια, βλ. Εφθ 147/93). Με την τοποθέτηση του προστατευόμενου ατόμου συνάπτεται αναγκαστική σύμβαση εργασίας, στην οποία τη βούληση του εργοδότη αντικαθιστά η απόφαση της επιτροπής και η σύμβαση λειτουργεί από τότε που το προστατευόμενο άτομο εμφανιστεί εμπρόθεσμα - μέσα σ' ένα μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης για την τοποθέτηση του (άρθρ. 4 §3 ν. 1648/86)- για να αναλάβει υπηρεσία. Αν ο εργοδότης αποκρούσει την παροχή της εργασίας περιέρχεται σε υπερημερία και, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 656 ΑΚ, όσο διαρκεί η υπερημερία του, δηλαδή η άρνηση του να αποδεχτεί τις υπηρεσίες του ατόμου που αναγκαστικά τοποθετήθηκε στην επιχείρησή του, είναι υποχρεωμένος να του καταβάλει τις αποδοχές του, σαν να εργαζόταν κανονικά.

Από την κατάθεση ενός μάρτυρα που εξετάστηκε στο Πρωτοδικείο (από την πλευρά της ενάγουσας, η εναγομένη δεν εξέτασε μάρτυρα, βλ. το 1730/92 πρακτικό συνεδριάσεως ΜΠρΑΘ) και από όλα τα έγγραφα τα οποία οι διάδικες επικαλούνται και προσκομίζουν αποδείχτηκαν τα εξής: Με την 30/2.6.84 πράξη της επιτροπής του άρθρ. 8 ν. 1648/86, η ενάγουσα, απόφοιτος γυμνασίου (παλαιού τύπου) και άτομο με ειδικές ανάγκες (αναπηρία 40% λόγω συγγενούς σκολιώσεως, βλ. το 207/87 πιστοποιητικό της πρωτοβάθμιας υπηρεσιακής υγειονομικής επιτροπής Αθηνών) τοποθετήθηκε αναγκαστικούς υπάλληλος της εναγομένης. Στις 5.6.89 εμφανίστηκε στα γραφεία της εναγομένης και έθεσε στη διάθεση της τις υπηρεσίες της, περιστατικό το οποίο η εναγομένη ομολογεί (βλ. προτάσεις της, αλλά και τα διάφορα - εσωτερικής κυκλοφορίας- έγγραφα που αυτή προσκομίζει), χωρίς να γίνουν δεκτές, δεδομένου ότι η εναγομένη αμφισβητούσε τη νομιμότητα της τοποθέτησής της. Άλλωστε η εναγομένη άσκησε, στις 13.7.89, προσφυγή ενώπιον της δευτεροβάθμιας επιτροπής που αναφέρεται στην προηγούμενη σκέψη. Με την 539/89 απόφαση της επιτροπής αυτής η τοποθέτηση ακυρώθηκε. Κατά της απόφασης η ενάγουσα άσκησε την από 30.11.89 προσφυγή ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, το οποίο με την 5283/91 απόφαση του ακύρωσε την προαναφερόμενη απόφαση της 2βάθμιας επιτροπής. Από τις 19.9.91 η εναγομένη προσέλαβε την ενάγουσα, την οποία ήδη απασχολεί κανονικά. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, η εναγομένη οφείλει στην ενάγουσα τις αποδοχές της περιόδου 5.6.89 -5.6.90, κατά την οποία είχε περιέλθει σε υπερημερία ως προς την αποδοχή της εργασίας της, ήτοι 12 μήνες x 80.000 δρχ. και επιπλέον 80.000 δρχ., ως επίδομα Χριστουγέννων 1989, και 40.000 δρχ. ως επίδομα

Πάσχα 1990 (άρθρ. 13 Γεν. Κανονισμού Προσωπικού ΟΤΕ), ήτοι συνολικά 960.000 συν 80.000 συν 40.000 = 1.080.000 δρχ. και μάλιστα με το νόμιμο τόκο από το τέλος του κάθε μηνός που το αντίστοιχο επί μέρους ποσό της μισθοδοσίας της ήταν καταβλητέο, σύμφωνα με το άρθρ. 13 ΓΚΠ-ΟΤΕ και τα άρθρ. 341, 345 ΑΚ, δεν δικαιολογείται δε αμφιβολία της εναγομένης ως προς την υποχρέωση της εφόσον πρόκειται για μεγάλη επιχείρηση με πλήρως οργανωμένη νομική υπηρεσία ώστε όφειλε να γνωρίζει ότι ανεξάρτητα από την αμφισβήτηση της τοποθέτησης της ενάγουσας έπρεπε κατά το νόμο (ν. 1648/86) να την απασχολεί. Στο ίδιο αποτέλεσμα καταλήγοντας το Πρωτοδικείο, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις. Συνεπώς η έφεση πρέπει να απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμη.

Αριθ. 335/1988 Τμ. Β'

Προεδρεύων ο κ. Β. ΛΙΓ ΑΡΔΟΣ. αντιπρόεδρος
Εισηγητής ο κ. Χ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΟΣ. αρεοπαγίτης
Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Κωτ οβελος Ι. Μπιροκης

Αναγκαστική σύμβαση (πρόσληψη αναπήρων).· Προσλήψεις στο δημόσιο τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου).- Η προβλεπόμενη στην ΠΥΣ 120/16.9.1982 προηγούμενη απόφαση Τριμελούς Επιτροπής Υπουργών για την πλήρωση κενών θέσεων στο δημόσιο τομέα δεν απαιτείται σε περιπτώσεις νομοθετικά επιβαλλόμενων αναγκαστικών συμβάσεων εργασίας για την προστασία ορισμένων κατηγοριών προσώπων, που έχουν - και κατά τη σχετική συνταγματική επιταγή (άρθρο 21 § 2 Σ) - ανάγκη ιδιαίτερης μέριμνας, όπως είναι οι ανάπηροι και τα θύματα πολέμου.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 30 § 1 του α.ν. 1324/1949. όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του ν. 1043/1980, οι Δημόσιες Υπηρεσίες, οι Δήμοι και Κοινότητες, τα κάθε φύσεως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Τράπεζες, τα νοσηλευτικά εν γένει ιδρύματα και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, καθώς και τέτοιες που ασκούν εκμετάλλευση κατά παραχώρηση προνομίου από την Αρχή, υποχρεούνται να συμπληρώνουν τις κενές ή κενωθισόμενες θέσεις κλητήρων, νυχτοφυλάκων και καθαριστριών με ανάπηρους και θύματα πολέμου ή τέκνα αυτών

καθώς και με αναπήρους ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/ 1944, που κατοικούν στην περιφέρεια του Πρωτοδικείου όπου πρόκειται να διορισθούν, εφόσον αυτοί είναι σε θέση να εκτελέσουν την ανατεθεισόμενη σ' αυτούς εργασία. Η τοποθέτηση τούτων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, προκειμένου για την περιφέρεια του Νομού Αττικής ή του οικείου Νομάρχη, προκειμένου για τη λοιπή επικράτεια, μετά σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού ή των Τοπικών Συμβουλίων Προστασίας Απολυομένων από τις τάξεις του Στρατού αντιστοίχως. Από την παραπάνω διάταξη προκύπτει ότι μεταξύ του εργοδότη, που υπόκειται στην υποχρέωση καλύψεως της κενής θέσεως με αναπήρους κλπ. και του τοποθετούμενου σ' αυτόν μισθωτού συνάπτεται αναγκαστικώς εργασιακή σύμβαση για τον εργοδότη, την ελλείπουσα βούληση του οποίου αντικαθιστά η απόφαση του Υπουργού Εργασίας ή του οικείου Νομάρχη, κατά τις προεκτεθεισες διακρίσεις. Έτσι η σύμβαση τελειούται με την εμφάνιση του τοποθετηθέντος για ανάληψη υπηρεσίας και από τότε αρχίζει η υποχρέωση τούτου να καταβάλλει το μισθό του. Επηκολούθησε ο ν. 1232/1982. ο οποίος στο άρθρο 16 διέλαβε: Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου είναι δυνατό να αναστέλλεται η επιλογή ή πρόσληψη κάθε φύσεως προσωπικού για ορισμένο χρονικό διάστημα σε Δημόσιες Υπηρεσίες. ν.π.δ.δ. με εξαίρεση το προσωπικό του άρθρου 16 §6 του Συντάγματος και σε κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δίκαιου, ή ελεγχόμενα από το Δημόσιο ή ν.π.δ.δ. σύμφωνα με το άρθρο 9§ 1 αυτού του νόμου (παρ. 1).

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου είναι δυνατό να καθορίζονται και εξαιρέσεις από την αναστολή που προβλέπεται στην παραπάνω παράγραφο (παρ. 2). Κατόπιν αυτής της εξουσιοδοτήσεως εκδόθηκε η 120/16.9.1982 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου (ΦΕΚ Α 118/1982). η οποία όρισε: 1) Κατ' αρχήν απαγορεύεται η πρόσληψη προσωπικού με οποιαδήποτε σχέση στις υπηρεσίες του Δημοσίου, των ν.π.δ.δ. κοιτών ν.π.ι.δ. του δημόσιου τομέα και 2) για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών στο δημόσιο τομέα επιτρέπεται η σύσταση νέων θέσεων και η πλήρωση υφισταμένων κενών θέσεων μετά από απόφαση της Τριμελούς Επιτροπής Υπουργών, η οποία συστήθηκε με την ΠΥΣ 229/23.10.1981 και της οποίας οι αρμοδιότητες ορίζονται με την πιο πάνω 120/16.9.1982 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η έγκριση για την πλήρωση κενών θέσεων με επιλογή αντί διαγωνισμού, όταν ο νόμος επιτρέπει τούτο, καθορίζοντας και τον αριθμό των πληρωτέων θέσεων καθώς και η πρόσληψη με έγκριση των κατά περίπτωση υπουργών στο δημόσιο τομέα για αντιμετώπιση

εξαιρετικών αναγκών σε ορισμένες κατηγορίες προσωπικού. Η πιο πάνω όμως προϋπόθεση της εκδόσεως εγκριτικής αποφάσεως της Τριμελούς Επιτροπής Υπουργών για την πλήρωση υφισταμένων κενών θέσεων στο δημόσιο τομέα, στον οποίον ανήκει και ο αναιρεσίβλητος ΟΤΕ (άρθρα 1; 2. 8, 9. 15 ν. 165/1973), απαιτείται σε άλλες περιπτώσεις καλύψεως κενών θέσεων για αντιμετώπιση από τον εργοδότη εξαιρετικών αναγκών και όχι-επί αναγκαστικών τοποθετήσεων, οι οποίες γίνονται ανεξάρτητα από τη βούληση του εργοδότη και της συνδρομής εξαιρετικών αναγκών, αλλά για την προστασία ορισμένων κατηγοριών προσώπων που έχουν ανάγκη ιδιαιτέρας μέριμνας λόγω αναπηρίας κλπ. Άλλωστε την ειδική φροντίδα για αυτά επιτάσσει το άρθρο 21 §2 του Συντάγματος. Στην ένδικη διαφορά το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση του, δέχτηκε ότι ο αναιρεσείων ως υπαγόμενος στις προστατευτικές διατάξεις του άρθρου 30 § 1 του α. ν. 1324/1949, όπως αντικαταστάθηκε τοποθετήθηκε αναγκαστικά με την 34805/26.11.1982 απόφαση του Υπουργού Εργασίας που εκδόθηκε νόμιμα, σε κενή οργανική θέση κλητήρων της αναιρεσίβλητης Α.Ε. (ΟΤΕ) και εμφανίσθηκε προς ανάληψη καθηκόντων την 2.12.1982, θέτοντας τις υπηρεσίες του στη διάθεση της αναιρεσίβλητης, η οποία όμως δεν τις αποδέχτηκε. Στη συνέχεια δέχτηκε το Εφετείο ότι δεν είχε υποχρέωση να τις αποδεχτεί γιατί δεν είχε εκδοθεί τότε απόφαση της Τριμελούς Επιτροπής Υπουργών, η οποία να ενέκρινε την πλήρωση της αντίστοιχης κενής θέσεως και μετά εξαφάνιση της πρωτόδικης αποφάσεως που δεν αξίωσε τέτοια έγκριση, απέρριψε την ένδικη αγωγή, με την οποία ζητούσε ο αναιρεσείων αποδοχές κατά το χρονικό διάστημα από 2.12.1982 μέχρι 6.3.1984, λόγω υπερημερίας της αναιρεσίβλητης. Έτσι όμως που έκρινε εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε την πιο πάνω ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 30 §1 του α. ν. 1324/1949. όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του ν. 1043/1980. την οποία ευθέως παραβίασε. Πρέπει λοιπόν, σύμφωνα με το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ και το βασίμο σχετικό πρώτο λόγο αναιρέσεως ν' αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση. (Αναιρεί την 5685/86 ΕφΑΘ)].

λεωφορεῖα αὐτοκίνητα δημοσίας χρήσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐκδιδόμενον τὸ ὑπὸ ἐπεξεργασίαν σχέδιον πρ. δ/τος, διὰ τοῦ ὁποῦ καθορίζονται οἱ ὅροι, αἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία παραχωρήσεως ἀδειῶν κυκλοφορίας ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως, τυγχάνει, κατ' ἀρχήν, νόμιμον, προκαλεῖ δὲ τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις:

.....

9. Ἡ διάταξις τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ σχεδίου, προσθεθεῖσα εἰς τὸ ἀρχικῶς ἀποσταλὲν πρὸς ἐπεξεργασίαν σχέδιον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. ΦΔ. 72/4896/13.3.1979 ἐγγράφου τοῦ Ἰπουργείου Συγκοινωνιῶν, καθιεροῦσα δὲ ἀδικαιολόγητον προνομιακὴν μεταχείρισιν ὑπὲρ μιᾶς μόνον κατηγορίας τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας φυσικῶν προσώπων, δηλ. ὑπὲρ τῶν γυναικῶν, τιθεμένων οὕτω εἰς πλεονεκτικὴν μοῖραν ἐναντι τῶν ὑποψηφίων ἀνδρῶν, ἀντίκειται εἰς τὸ ἀρθρον 4 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, διὰ τοῦ ὁποῦ θεσπίζεται ὅτι: «Ἕλληνες καὶ Ἕλληνίδες ἔχουν ἴσα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις». Συνεπῶς, ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται ἐγκύρως νὰ τεθῆ διὰ τοῦ σχεδίου καὶ δέον ὅπως ἀπαλειφθῆ ἐξ αὐτοῦ.

10. Ἡ διάταξις τῆς παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ σχεδίου, καθ' ὃ μέρος εἰσάγει προνομιακὴν μεταχείρισιν τῶν αὐτόθι ὀριζομένων κατηγοριῶν ὑποψηφίων, δηλ. τῶν ἀναπήρων πολέμου καὶ τῶν πολυτέκνων, συνάδουσα πρὸς τὸ ἀρθρον 21 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, διὰ τοῦ ὁποῦ θεσπίζεται ὅτι, μεταξὺ ἄλλων, πολύτεκνοι οἰκογένειαι καὶ ἀνάπηροι πολέμου δικαιούνται τῆς εἰδικῆς φροντίδος τοῦ Κράτους, ἔχει καλῶς.

Τὸ Συμβούλιον ἐδέχθη τὰ ἐκτεθέντα.

5. Πρακτικὸν 251)79

Προεδρεύων : Δ. Καλοδούκας, σύμβουλος.

Εἰσηγητὴς : Κ. Γ. Χαλαζωνίτης, πάρεδρος.

Διάταξις, καθιεροῦσα ἀδικαιολόγητον προνομιακὴν μεταχείρισιν ὑπὲρ τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων γυναικῶν, ἀντίκειται εἰς τὸ ἀρθρ. 4 § 2 Σ)τος. Ἀντιθέτως ἡ θέσπισις προνομιακῆς μεταχειρίσεως τῶν ὑποψηφίων ἀναπήρων πολέμου καὶ πολυτέκνων συνάδει πρὸς τὸ ἀρθρ. 21 § 2 Σ)τος.

Εἰς τὸ ἀρθρον 8 παρ. 4 τοῦ ν. 803/1978 (φ. 123) ὀρίζεται ὅτι, διὰ προεδρικοῦ διατάγματος, ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ἰπουργοῦ Συγκοινωνιῶν ὀρίζονται οἱ λοιποὶ ὅροι, αἱ προϋποθέσεις, ἡ προτεραιότης τῶν δικαιούχων καὶ ἡ ἐν γένει διαδικασία καλύψεως τῶν κενῶν εἰς ἐπιβατηγὰ καὶ

παρ. 2 του Ν. 92/1975 ἐν
παραπομπῇ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 43
1698/1970 (Β, 166) κανονιστικὴν
ἀπόφασιν τοῦ Ἰπουργοῦ Οἰκονο-
μικῶν, ἀπὸ 6.4.1976 φύλλα μετα-
βολῶν, δι' ὧν διενηργήθη κράτησις
ἐκ 2 % ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ αἰ-
τουῦντος, ἀναπήρου πολέμου, ἐπὶ τῇ
τάξει τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω
Ν. 92/1975.

Ἐπειδὴ, ὁ Ν. 92/1975 «Περὶ
θεμίσσεως θεμάτων ὑγειονομικῆς
περιθάλψεως ἀναπήρων κλπ.» (Α,
103), δι' οὗ προεβλέφθη, τὸ μὲν ἢ
προσὸν ἐξωνοσοκομειακῆς ἰατρι-
κῆς περιθάλψεως εἰς τοὺς πολεμι-
κούς συνταξιούχους καὶ θύματα πο-
λέμου, ὡς καὶ τοὺς ἀναπήρους καὶ
θύματα πολέμου ἐκ τοῦ ἀμάχου πλη-
θυσμοῦ (ἄρ. 1), τὸ δὲ ἢ ὀλοκλήρω-
σις τῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψε-
ως κατηγοριῶν τινῶν ἐκ τῶν ἀνω-
τέρων συνταξιούχων, ὀρίζει ἐν ἄρ.
3 ὅτι «1. ὁ πολεμικὸς συνταξιού-
χος ἀνάπηρος ἢ θύμα πολέμου ἢ ἀ-
νάπηρος καὶ θύμα πολέμου ἀμάχου
πληθυσμοῦ συμμετέχει εἰς τὰς δαπά-
νας τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παρεχο-
μένης ἐξωνοσοκομειακῆς περιθάλ-
ψεως του: α) Διὰ κράτησεως ἐκ 2 %
ἐκ τῆς συντάξεώς του, καὶ β) Διὰ
συμμετοχῆς εἰς τὴν δαπάνην, κατὰ
τὰ ὀριζόμενα ποσοστὰ ὑπὸ τῶν ἐ-
καστοτε κειμένων διατάξεων «πε-
ρὶ τῆς ὑγειονομικῆς περιθάλψεως
τῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν
ὑπαλλήλων, τῶν πολιτικῶν καὶ στρα-
τιωτικῶν συνταξιούχων, τῶν με-
λῶν τῶν οἰκογενειακῶν αὐτῶν κλπ.»
β. . . ». Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις,
ἐφορῶσα εἰς τὰς ρητῶς ἐν αὐτῇ μνη-
σιονευστένας συγκεκριμένους κατη-
γορίας συνταξιούχων, ῥυθμίζουσα
ἐκ, ἐνιαίως ὡς πρὸς πάντας τοὺς εἰς
αὐτάς ὑπαγομένους, τὰ τῶν κρα-
τήσεων καὶ ἐπιβαρύνσεων διὰ τὴν
παραχομένην ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς

κατ' οὐδὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς
παραβιάζουσα τὴν περὶ ἴσης μετα-
χειρίσεως τῶν πολιτικῶν συνταγμα-
τικὴν ἀρχήν, καὶ δὴ ἐναντι τῶν ὑφ'
ἐτέρας προϋποθέσεις τελούντων καὶ
εἰς διαφόρους κατηγορίας ἀνηκόν-
των λοιπῶν συνταξιούχων τοῦ Δη-
μοσίου, ὡς ἀβασίμως ὑπὸ τοῦ αἰ-
τουῦντος ὑποστηρίζεται. Ἐτέρωθεν,
αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 21 παρ. 2
τοῦ Συντάγματος, προβλέπουσαι πε-
ρὶ τοῦ δικαιώματος, μεταξύ ἄλλων,
καὶ τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πο-
λέμου, ὅπως τυγχάνωσι τῆς εἰδικῆς
μερίμνης τοῦ Κράτους, οὐδόπως κω-
λύουσι τὸν νομοθέτην ὅπως ὀρίσῃ
τὴν ἐκτασιν τῆς τοιαύτης προστασί-
ας καὶ τοὺς εἰδικωτέρους ὅρους, ὑφ'
οὗς αὕτη παρέχεται, μὴ ἀποκλειο-
μένης, οὕτω, καὶ τῆς θεσπίσεως δια-
τάξεων, ὅλα ἢ περὶ τῆς νῦν πρόκει-
ται διάταξις τοῦ ἄρ. 3 παρ. 1 τοῦ
Ν. 92/1975, προβλεπουσῶν περὶ
τῆς ἐν μέρει συμμετοχῆς τῶν ἀνη-
κόντων εἰς τὰς κατηγορίας ταύτας
προσώπων εἰς τὰς ἀπαιτούμενας
σχετικῶς δαπάνας. Συνεπῶς, τὰ πε-
ρὶ τοῦ ἐναντίου διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν
αἰτήσεως ὑποστηριζόμενα τυγχά-
νουσι μὴ βάσιμα, ἀπορριπτέας κατ'
ἀκολουθίαν ἀποβαινούσης ἐν συνό-
λῳ τῆς αἰτήσεως ταύτης.

Θ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η διάταξη του άρθρ. 21 § 2 Σ/τος περί προστασίας αναπήρων έχει κατευθυντήριο χαρακτήρα, ΣτΕ 3348/83 (άρθρ. 21 § 2).

ΣτΕ 3348/83 Τμ. Γ'

Προεδρεύων : Τ. Δημητρακάκης, σύμβουλος

Εισηγητής : Α. Τσαμπάση, πάρεδρος

Από τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας περί προστασίας αναπήρων πολέμου και ειρηνικής περιόδου (ν. 1324/1949 και 4471/1965) δεν προκύπτει δικαίωμα προτιμήσεως των αναπήρων ειρηνικής περιόδου κατά τον διορισμό σε δημόσιες θέσεις, όταν ένας από τους συνυποψηφίους κρίνεται ως υπερέχων σε σύγκριση με τον έχοντα την αναπηρική ιδιότητα. Τέτοιο δικαίωμα προτιμήσεως ούτε από το άρθρο 21 § 2 Σ/τος απορρέει ευθέως, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή, που έχει κατευθυντήριο χαρακτήρα, απευθύνει απλώς υπόδειξη στον νομοθέτη για τη λήψη μέτρων κρατικής μέριμνας υπέρ των αναπήρων και των αυτόθι λοιπών κατηγοριών πολιτών που έχουν ανάγκη ειδικής φροντίδος.

Επειδή, δια της υπό κρίσιν αιτήσεως ζητείται η ακύρωση της δια του από 20.3.1980 Προεδρικού Διατάγματος περί διορισμού εις θέσιν

αμίσθου ειδικού Υποθηκοφύλακος Κηφισιάς (φ. 107 γ') του Σπ. Λαζαρίδη και της εφ' ης τούτο ερείδεται από 5.3.1980 γνωμοδότησεως του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης εκδηλωθείσης παραλείψεως της Διοικήσεως όπως διορίση, αντ' εκείνου, εις την επίμαχον θέσιν τον αιτούντα ο οποίος είχε ομοίως υποβάλλει αίτημα διορισμού εις την εν λόγω θέσιν.

Επειδή, κατά το Κ.Δ. της 19/23.7.1941 «περί κωδικοποίησεως εις ενιαίον κείμενον των διατάξεων των αν. νόμων 434, 1937 κλπ. περί οργανισμού των Υποθηκοφυλακείων του Κράτους» (φ. 244), ως τροποποιήθη δια του ν. 2224/1952 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεών των από 19/23 Ιουλίου Κ.Δ./τος κλπ.» (ΦΕΚ 274), ο διορισμός των ειδικών αμίσθων υποθηκοφύλακων, γίνεται δια Βασιλικού (ήδη Προεδρικού) Διατάγματος προτάσει του Υπουργού της Δικαιοσύ-

νης (άρθρ. 15), μετά γνωμοδότησιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης (άρθρ. 44, ως αντικατεστάθη δια του άρθρου 6 του ν. 2224/1952 και ετροποποιήθη δια του β.δ. 5/1961, ΦΕΚ 4). Ειδικότερον, δια του άρθρου 39 αυτού ορίζεται ότι ειδικός άμισθος υποθηκοφύλαξ διορίζεται ο συμπληρώσας το 25ον έτος της ηλικίας του, βεβαιουμένης δια ληξιαρχικής πράξεως ή άλλης εκ του μητρώου αρρένων και έχων εν εκ των επομένων προσόντων: α) διετή δικηγορικήν υπηρεσίαν προκειμένου περί θέσεως εν έδρα Πρωτοδικείου ή άδειαν δικηγορείν προκειμένου περί θέσεως εκτός έδρας Πρωτοδικείου, β) υπηρεσίαν εν δικαστική θέσει από Ειρηνοδίκου και άνω μετά πτυχίου Νομικής, γ) υπηρεσίαν εν θέσει συμβολαιογράφου ή ειδικού υποθηκοφύλακως εξαετή μετά πτυχίου Νομικής, δ) (ως αντικατεστάθη, υπό της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν.δ. 4189/1961) πτυχίον Νομικής και υπηρεσίαν τριετή εις θέσιν υπαλλήλου επί βαθμώ τουλάχιστον 5ω εκ των εν άρθροις 17 και 18 Κλάδου Διοικητικού του υπ' αριθ. 5 από 2 Ιανουαρίου 1961 β.δ/τος «περί οργανώσεως του Υπουργείου Δικαιοσύνης» ή πτυχίον Νομικής και υπηρεσίαν διετή εις θέσιν γραμματέως εν εμμίσθω υποθηκοφυλακείω. Κατ' άρθρον δε 16 παρ. 1 του αυτού ν.δ/τος αποκλείονται του διορισμού οι μη κεκτημένοι την ελληνικήν ιθαγένειαν, οι μη εκπληρώσαντες τας στρατιωτικές των υποχρεώσεις, οι υπερβάντες το 60ον έτος της ηλικίας των (άρθρ. 21 του ν. 3680/1957) και οι μη δυνάμενοι ως εκ της καταστάσεως της υγείας των να ασκήσουν τα έργα της αξιουμένης θέσεως. Εκ των διατάξεων τούτων συνάγεται ότι ο νόμος προκειμένου διορισμού εις θέσιν ειδικού άμισθου υποθηκοφύλακως ορίζει ωρισμένα τυπικά προσόντα διο-

ρισμού των υποψηφίων διά την εν λόγω θέσιν και περαιτέρω επαφίεται εις την διακριτικήν εξουσίαν της Διοικήσεως διά την επιλογήν του καταλληλοτέρου εκ των υποψηφίων εν όψει των ουσιαστικών αυτών προσόντων. Η εν όψει των ανωτέρω στοιχείων πρόκρισις του καταλληλοτέρου δεν χρήζει ειδικωτέρας αιτιολογίας, ήτοι αιτιολογίας ειδικώς αναγραφόμενης εις την σχετικήν πράξιν προκρίσεως, εκτός της περιπτώσεως, καθ' ην εκ των στοιχείων του φακέλου προκύπτει κατάδηλος υπεροχή παραλειφθέντος τινός, οπότε δια να είναι νόμιμος η πράξις πρέπει να υπάρξη ειδική αιτιολογία της γενομένης παραλείψεως.

Επειδή, το δια των διατάξεων του άρθρου 32 αν.ν. 1324/1949 «περί προστασίας και αποκαταστάσεως των αναπήρων πολέμου οπλιτών και θυμάτων πολέμου» (φ. 326 α') εν συνδυασμώ προς το άρθρον 7 παρ. 1 ν. 4471/1965 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί προστασίας των αναπήρων πολέμου και ειρηνικής περιόδου στρατιωτικών νομοθεσίας» (φ. 87 α') καθιερούμενον δικαίωμα προτιμήσεως των αναπήρων ειρηνικής περιόδου κατά τον διορισμόν εις δημοσίας θέσεις ισχύει μόνον επί ίσους όροις, ήτοι μόνον εφ' όσον το επικαλούμενον την ως ειρηται ιδιότητα πρόσωπον κρίνεται κατ' αρχήν ως συγκεντρών τα αυτά προς τους λοιπούς υποψηφίους προσόντα, δεν αφορά δε και εις την περίπτωσην, καθ' ην, ως εν προκειμένω, εις των υποψηφίων προκρίνεται ως υπερέχων έναντι του έχοντος την αναπηρικήν ιδιότητα συνυποψηφίου του (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2360/1976). Εξ άλλου τοιούτον δικαίωμα προτιμήσεως των κεκτημένων των αναπηρικήν ιδιότητα ουδ' εκ της διατάξεως του άρθρ. 21 παρ. 2 του Συντάγματος απορρέει ευθέως, δεθέντος ότι η εν λόγω διά-

ταξίς κατευθυντήριον χαρακτήρα έχουσα, απευθύνει απλώς υπόδειξιν προς τον νομοθέτην δια την λήψιν μέτρων υλοποιούντων την κρατικήν

μέριμναν υπέρ των αναπήρων και λοιπών κατηγοριών πολιτών εχόντων ανάγκην ειδικής μερίμνης.

Αριθμός 2789/1981

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

Συγκείμενον εκ των μελών αυτού Π. Μάρκοπούλου, Συμβούλου τής 'Επικρατείας, Προεδρεύοντος, κωλυομένου του Προέδρου του Τμήματος, Τ. Δημητρακάκη, Σ. Σπηλιωτοπούλου, Συμβούλων τής 'Επικρατείας, 'Αδ. Φαρμάκη και Π. Φλώρου, Παρέδρων του Συμβουλίου τής 'Επικρατείας.

Συνεδριάσαν δημοσίως εν τῷ ἀκροατηρίῳ του τῆ 11ῃ 'Ιουνίου 1981, παρούσης και τῆς Γραμματέως του Γ' Τμήματος 'Ελ. Δαγιδόγλου, ἕνα δικάσιμον τῆν κατωτέρω ἐκτιθεμένην ὑπόθεσιν ἐπὶ τῆ ἀπὸ 27ης 'Οκτωβρίου 1980 αἰτήσεϊ:

τὸ ὄνομα 'Ιωάννου Κωνστ. Τσιαπάρα, κατοίκου 'Ιωαννίνων (δδὸς Ζαλακώστα ἀριθμ. 35), ὡς ἐνασκούντος τῆν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ του Κωνσταντίνου 'Ιωάννου Τσιαπάρα, παραστάντος διὰ τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου Κ. Σουλαντίκα, ὃν διώρισεν ἐπ' ἀκροατηρίου, κατὰ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς 'Αμύνης, παραστάντος διὰ τοῦ 'Ιρ. Φραγκούλη, Παρέδρου του Νομικοῦ Συμβουλίου,

περὶ ἀκυρώσεως 1) τῆς ὑπ' ἀριθμ. Φ.330/54/39134/8-3-1980 ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς 'Αμύνης, περὶ προκηρύξεως εἰσιτηρίου ἐγγράφου διαγωνισμοῦ δι' εἰσαγωγὴν μαθητῶν πρὸς φοίτησιν εἰς τῆν Στρατιωτικὴν Σχολὴν 'Αξιωματικῶν Σωμάτων (ΣΣΔΣ), ἔτους 1980, 2) τῆς ὑπ' ἀριθμ. Φ.330/54/47000/11-9-1980 προσκλήσεως πρὸς κατάταξιν μαθητῶν εἰς τῆν 1ην τάξιν τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς 'Αξιωματικῶν Σωμάτων

Σωμάτων
Στρατού

(ΣΣΑΣ) του Υπουργού Εθνικής Αμύνης και της υπ' αριθμ. Φ. 330.5/114/3825/Σ 254/2-9-1980/ΣΣΑΣ όμοιας, 3) της παραλείψεως της Διοικήσεως από της όφειλομένης νομίμου ενεργείας να ανακηρύξη, τόν υπό την πατρικήν εξουσίαν του αϊτούντος τελοῦντα ανήλικον υἱόν του Κωνσταντίνου Τσιαπάρα, επιτυχόντα εἰς τόν ἐτήσιον διαγωνισμόν διά τήν εισαγωγήν μαθητῶν εἰς τήν Στρατιωτικήν Σχολήν Ἀξιωματικῶν (ΣΣΑΣ) τοῦ ἔτους 1980 καί προσκαλέσῃ τοῦτον πρός κατάταξιν εἰς τήν 1ην τάξιν τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν Σωμάτων (ΣΣΑΣ) καί 4) πάσης συναφοῦς πράξεως τῆς Διοικήσεως.

Ἄ κ ο ὕ σ α ν τοῦ εἰσηγητοῦ, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας Σ. Σπηλιωτοπούλου, ἀναγνόντος καί ἀναπτύξαντος τήν ἔκθεσιν αὐτοῦ, καθ' ἣν τό ἱστορικόν τῆς προκείμενης ὑπόθεσεως ἔχει ὡς ἔπεται:

Διά τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις:

- α) τοῦ ἀπό 3-9-1980 κυρωθέντος ὑπό τοῦ Υπουργοῦ Εθνικῆς Ἀμύνης πίνακος εἰσακτέων ὑποψηφίων μαθητῶν τοῦ Ὀικονομικοῦ Πιθήματος τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν Σωμάτων κατὰ τό ἔτος 1980 (παράρτ. Ι.Φ. 330.5/114/3825/Σ.254/2-9-1980).
- καί β) τῆς υπ' αριθμ. Φ. 330/54/47000/Σ.2905/11-9-1980 διαταγῆς τοῦ Υπουργοῦ Εθνικῆς Αμύνης, δια τῆς ὁποίας ἐπὶ ἐκλήθησαν πρός κατάταξιν οἱ ὡς ἄνω ὑποψήφιοι, καθ' ὃ μέρος διὰ τῶν πράξεων τούτων ἐξεδηλώθη παράλειψις τῆς Διοικήσεως ὅπως θεωρήσῃ εἰσακτέον καί προσκαλέσῃ πρός κατάταξιν καί τόν υἱόν τοῦ αἰτούντος ὡς ἐκ τῆς σειρᾶς ἐπιτυχίας του καί τῆς ιδιότητός του ὡς τέκνου ἀναπήρου πολέμου.

Τά προκύπτοντα ζητήματα εἶναι ἀντίστοιχα πρός τοὺς προβαλλομένους λόγους ἀκυρώσεως.

Ἐφ' ᾧ ὁ εἰσηγητής ἀνέπτυξε τήν γνώμην αὐτοῦ.

Ακοῦσαν τοῦ πληρεξουσίου τοῦ αἰτουῦντος ἀνατιθέαντος καὶ προφορικῶς τοὺς λόγους τῆς ὑπό κρῖσιν αἰτήσεως καὶ αἰτησαμένου τὴν παραδοχὴν αὐτῆς καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ αἰτησαμένου τὴν ἀπόρριψιν ταύτης.

Ἰδὸν τὰ σχετικὰ ἔγγραφα

Σκεφθέν κατὰ τὸν Νόμον

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ὑπό κρῖσιν αἰτήσεως, ὡς αὕτη περι-
ωρίσθη δι' ἐπ' ἀκροατηρίου δηλώσεως τοῦ πληρεξουσίου τοῦ αἰ-
τουῦντος καὶ δι' ἣν κατεβλήθησαν τὰ νόμιμα τέλη καὶ τὸ παρά-
βολον, ἐκδοθέντων τῶν ὑπ' ἀριθμ. 265963 καὶ 265964 ἔτους
1980 τριπλοτύπων τοῦ Ταμείου Δικαστικῶν Εἰσπράξεων Ἀθηνῶν
ὡς καὶ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 228748 καὶ 224688 ἔτους 1980 ἐντύπων
παραβόλου τοῦ Δημοσίου, ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις α) τοῦ ἀπὸ 3-
9-1980 κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης πίνα-
κος εἰσακτέων ὑποψηφίων μαθητῶν τοῦ Οἰκονομικοῦ Φημέματος
τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν Σωμάτων κατὰ τὸ ἔτος
1980 (Παράρτ. Ι. Φ. 330.5/114/3825/Σ. 254/2-9-1980) καὶ β) τῆς
ὑπ' ἀριθμ. Φ. 330/54/47000/Σ. 2905/11-9-1980 διαταγῆς τοῦ
Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, διὰ τῆς ὁποίας ἐκλήθησαν
πρὸς κατάταξιν οἱ ὡς ἄνω ὑποψήφιοι, καθ' ὃ μέρος διὰ τῶν
πράξεων τούτων ἐξεδηλώθη παράλειψις τῆς Διοικήσεως ὅπως θεω-
ρήσῃ εἰσακτέον καὶ προσκαλέσῃ πρὸς κατάταξιν καὶ τὸν υἱὸν
τοῦ αἰτουῦντος ὡς ἐκ τῆς σειρᾶς ἐπιτυχίας του καὶ τῆς ἰδιό-
τητός του ὡς τέκνον ἀναπήρου πολέμου.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 562/1970
"περὶ Στρατιωτικῆς Σχολῆς Σωμάτων" (ΦΕΚ, 127) "Ἡ εἰσαγωγὴ
εἰς τὴν σχολὴν ἐνεργεῖται κατ' ἔτος κατόπιν διαγωνισμοῦ,
προκηρυσσομένου δι' ἀριθμὸν μαθητῶν, καθοριζόμενον κεχωρισμέ-
νως δι' ἐκάστην τῶν πανεπιστημιαῶν Σχολῶν ἢ τμημάτων αὐ-

των..... Ο αριθμός ούτος εν ούδεμια περιπτώσει δύναται νά αύξηθῆ μετά τήν διενέργειαν τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἐπί τῆ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἡ ἐκδοθεῖσα προκήρυξις τοῦ διαγωνισμοῦ (ἐγκύκλιος 14/8-3-1980) καθώρισε εἰς 22 τόν ἀριθμόν τῶν (κανονικῶς) εἰσακτέων εἰς τό Οἰκονομικόν τμήμα. Ἐξ ἄλλου κατά τό ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 582/1970 "περὶ εἰσαγωγῆς εἰς Στρατιωτικῆς σχολῆς μαθητῶν καθ' ὑπέρβασιν" (Φ.Ε.Κ. 136) εἰς τὰς παραγωγικῆς σχολῆς μονίμων ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, πέραν τοῦ ἐκαστοτε καθοριζομένου ἀριθμοῦ εἰσακτέων καὶ μέχρι ποσοστοῦ 35% ἐν συνόλῳ εἰσάγονται κατά σειράν ἐπιτυχίας ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς κατωτέρω κατηγορίας: α) τέκνα πολυτέκνων, β) τέκνα ἢ ἀδελφοὶ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου..... γ) οἱ καταγόμενοι ἐκ Βορείου Ἠπείρου δ) οἱ καταγόμενοι ἐκ παραμεθορίων περιοχῶν..... ε) τέκνα μονίμων στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ, ἐν ἀποστρατεία, πολεμικῆ διαθεσιμότητι ἢ θανόντων". Ἐπί τῆ βάσει δὲ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως ὤρισθη διὰ τῆς ὡς ἔνω προκ-
ρύξεως, ἐπὶ πλεον τῶν κανονικῶς εἰσαγομένων, ὁ ἀριθμός τῶν ἐκ τῶν εἰδικῶν κατηγοριῶν εἰσακτέων εἰς τό ρηθέν Τμήμα τῆς ὡς ἔνω Σχολῆς εἰς 8.

Ἐπειδὴ ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 περ. δ' τοῦ Ν.Δ. 582/1970, ἡ προβλέπουσα τὴν καθ' ὑπέρβασιν εἰσαγωγὴν εἰς τὰς ὡς εἴρηται Σχολῆς τῶν καταγομένων ἐκ παραμεθορίων περιοχῶν, εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς εἰσάγουσα ἀδικοιολόγητον ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας νῦν ἐν τῇ χώρᾳ συνθήκας διάκρισιν ὑπὲρ ὠρισμένων προσώπων λόγῳ τῆς ἐξ ὠρισμένων περιφερειῶν καταγωγῆς αὐτῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου προσκρούουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ρητῶς θεσπιζομένην ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου, ἐπιβάλλουσαν τὴν ὁμοιδ-

μορφον μεταχειρισιν αυτών υπό τας αυτάς ή όμοιας περιστάσεις τελούντων, άφ' έτέρου δε εις τήν εκ του πνεύματος αυτού άπορεύουσαν δημοκρατικήν άρχήν τής σταδιοδρομίας έκάστου κατά τόν λόγον τής προσωπικής αυτού αξίας και μόνον, ιδίω προκειμένου περί άπονομής δημοσίων αξιωματικών ή καταλήψεως δημοσίων θέσεων (Σ.Σ. 2216/75, 1456/66, 1557/76, 3026/80). Εξ άλλου, εις τας αυτάς συνταγματικές αρχάς αντίκειται και ή διά τής ως άνω διατάξεως του αυτού άρθρου 1 περ. ε' του ίδιου νομοθετήματος θεσπιζομένη διάκρισις ύπέρ των τέκνων των μονίμων στρατιωτικών, ως άγουσα εις θέσπισιν προνομίου ύπέρ ώρισμένων προσώπων λόγω τής ιδιότητος των γονέων των (Σ.Σ. 2216/75, 2439/77).

Επειδή έν προκειμένω, ως εκ των στοιχείων του φακέλλου προκύπτει, εκ των ύποψηφίων των ως ειρηται ειδικών κατηγοριών εκλήθησαν διά των προσβαλλομένων πράξεων προς κατάταξιν συνολικώς 8 έξ ών οι τέσσαρες πρώτοι ως καταγόμενοι εκ παραμεθωρίων περιοχών, οι 5ος, 6ος και 8ος ως τέκνα μονίμων στρατιωτικών και ο 7ος (Παν. Τρυφιάτης) ως τέκνον πολυτέκνου, ένώ άπαντες οι έν συνεχεία επιλαχόντες των ειδικών κατηγοριών κατά φθίνουσαν βαθμολογικήν σειράν και μέχρι του αίτουντος, ύπαγομένου εις τήν υπό στοιχ. β' ειδικήν κατηγορίαν ως τέκνον άναπήρου πολέμου, είτε κατάγονται εκ παραμεθωρίων περιοχών είτε είναι τέκνα μονίμων στρατιωτικών. Κατ' άκολουθίαν τούτων, ή διά τής προκρίσεως των ως ειρηται 7 ύποψηφίων (ήτοι πάντων των προκριθέντων πλην του Παν. Τρυφιάτη) έκδηλωθεΐσα, διά των προσβαλλομένων πράξεων, παράλειψις τής Διοικήσεως όπως θεωρηση είσαχτέον και τόν υϊόν του αίτουντος, όστις, μή συνυπολογιζομένου κατ' άνωτέρω των ως ειρηται 7 είσαχθέντων και των επιλαχόντων, έπεται άμέσως

βαθμολογικῶς τοῦ ρηθέντος Παν. Τρυφιάτη, εἶναι παράνομος καὶ ἀκυρωτέα, κατὰ τὰ βασίμως διὰ τοῦ δικογράφου τῶν προσθε- των λόγων προβαλλόμενα, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Δ ι ᾶ τ α ὕ τ α

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 2/3-9-1980 πίνακος εἰσακτέων ὑποψηφίων μαθητῶν τοῦ Οἰκονομικοῦ Τμήματος τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν Σωμάτων κατὰ τὸ ἔτος 1980 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθμ. Φ.330/54/47000/Σ.2905/11-9-1980 διαταγῆς τοῦ Ἰφυπουργοῦ Ἐθν. Ἀμύνης ἐκδηλωθεῖσαν παράλειψιν τῆς Διοικήσεως ὅπως θεωρήσῃ τὸν υἶδον τοῦ αἰτούντος εἰσακτέον εἰς τὴν ὡς εἴρηται Σχολήν.

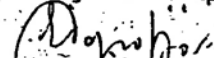
Ἀναπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν Διοίκησιν ἵνα αὕτη προβῆ εἰς τὰς πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ αἰτούντος νομίμους ἐνεργείας.

Διατάσσει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ παραβόλου. Καὶ ἐπιβάλλει εἰς τὸ Δημόσιον τὴν δικαστικὴν δαπάνην τοῦ αἰτούντος ἐκ δραχμῶν πέντε χιλιάδων ἑπτακοσίων (5.700).

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ἀθῆναις τῇ 16ῃ Ἰου- νίου 1981.

Ὁ Προεδρεύων Σύμβουλος

Ἡ Γραμματεὺς τοῦ Γ. Τμήματος

Ἐδημοσιεύθη δ' αὐτῆσι τῇ 31ῃ Ἰουλίου ἰδίου

ἔτους.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γ. Τμήματος

Ἡ Γραμματεὺς

και τον πληρεξούσιο του αναιρεσιβλήτου Οργανισμού, που ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, και,

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το νόμο.

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη και το παράβολο (8283114-5/86 διπλότυπα του Ταμείου Δικαστικών Εισπραξεων Αθηνών και 202792, 202802, 992188 έντυπα γραμμάτια αντιστοίχως).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή η οποία εισάγεται προς συζήτηση μετά την 1123/1989 απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, ζητείται εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά παραβέσει η ανίρεση της 8112/1985 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία απερρίφθη προσφυγή του αναιρεσιβλήτου κατά της 71688/30.1.1984 πράξεως του Διοικητή του αναιρεσιβλήτου Οργανισμού (ΟΑΕΔ). Με την τελευταία αυτή πράξη έγινε η επιλογή υποψηφίων για την πλήρωση 28 κενών οργανικών θέσεων του κλάδου ΣΕ3 κλητήρων - Επιστάτων Σχολών και Πυκτοφυλάκων και αποκλείσθηκε η αναιρεσιβλήτων από τις δύο κενές θέσεις κλητήρων που προκηρύχθηκαν για το ΚΕΤΕΚ Κομοτηνής.

3. Επειδή, σύμφωνα με το Π.Δ. 752/1978 (Q.A 175) το οποίο έχει εφαρμογή εν προκειμένω δυνάμει του άρθρου 6 παρ.2 του Π.Δ. 309/1986 (Α 136/8.9.86) ως εκ του χρόνου ακήσεως του κρινόμενου ενδίκου μέσου (13.2.86), στην αρμοδιότητα του Α Τμήματος υπάγεται, μεταξύ άλλων, η εκδίκαση των κατά το άρθρο 8 του Ν.702/1977 (Α 268) αιτήσεων αναιρέσεως κατ'αποφάσεων του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου, εκ-

δοθεισών επί διαφορών της παρ.1 του άρθρου 7 του ίδιου νόμου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι διαφορές ουσίας περί προστασίας εν γένει αναπήρων και θυμάτων πολέμου (περ.β'), εφ' όσον δεν πρόκειται περί μεταβολής της υπηρεσιακής κατάστασώς αυτών ως υπαλλήλων του Δημοσίου, Δήμων και Κοινοτήτων ή ετέρου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (άρθρ. 1 παρ.3). Εφ' όσον, λοιπόν, εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου εξεδόθη επί διαφορής ουσίας κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί προστασίας αναπήρων και θυμάτων πολέμου (ΑΝ 1324/49 ως τροποποιήθη με το Ν.1043/80), για την εκδίκαση της οποίας ήταν τούτο αρμόδιο (πρβλ. ΣΕ 1458/88, 4689/83), νομίμως εισήχθη η υπό κρίση αίτηση προς εκδίκαση στο Α Τμήμα του Δικαστηρίου αυτού, που αφορά στην πρόσληψη του αναιρεσείοντος εις το Δημόσιον.

4.Επειδή, η παρ.1 του άρθρ.30 του Α.Ν. 1324/1949 " περί προστασίας και αποκατάστασώς των αναπήρων πολέμου οπλιτών και θυμάτων πολέμου (Α 326), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του Ν.1043/80 (Α 87), ορίζει ότι " Αι Δημοσίου Υπηρεσίαι, οι Δήμοι και Κοινότητες, τα πάσης φύσεως Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, αι Τράπεζαι, τα Ασφαλιστικά εν γένει Ιδρύματα και αι επιχειρήσεις Κοινής Ωφελείας, ως και τοιαύται ασκούσαι εκμεταλλεύσιν κατά παράχρησιν προνομίου υπό της Αρχής, υποχρεούνται όπως συμπληρώσιν τας κενάς ή κενωθησόμενας θέσεις κλητήρων νυκτοφυλάκων και καθαριστριών δι' αναπήρων και θυμάτων πολέμου ή τέκνων αυτών ως και αναπήρων ειρηνικής περιόδου του Ν.1370/1944 κατοικούντων εν τη περιφέρειά του Πρωτοδικείου ένθα πρόκειται να διορισθώσιν, εφ' όσον ούτοι είναι εις θέσιν να εκτελώσιν την ανατεθησομένην εις αυτούς εργασίαν. Η τοποθέτησις τούτων γίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας,

προκειμένου δια την περιφέρειαν του Νομού Αττικής ή του οικείου Νομάρχου, προκειμένου δια την λοιπήν επικράτειαν μετά σύμφωνον γνώμην του Κεντρικού ή των Τοπικών Συμβουλίων Προστασίας Απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού αντιστοίχως". Η ως άνω καθιερωμένη υπέρ των τέκνων των αναπήρων και θυμάτων πολέμου ρύθμιση, δικαιολογούμενη επαρκώς από λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι επιβάλλουν είτε άμεσα είτε εμμέσως (δια των τέκνων) την ευμενή μεταχείριση προσώπων υποστάντων θυσίες αίματος υπέρ της πατρίδας, δεν πρόσκειται στην κατοχυρωμένη από το άρθρο 4 του ισχύοντος Συντάγματος (1975) ισότητα των ελλήνων πολιτών, διότι δεν υπερβαίνει τα ακραία όρια, πέραν των οποίων το παρεχόμενο από το νόμο προνόμιο εμφανίζεται καταδήλως αδικαιολόγητο, αντιθέτως δε, συνάδει προς τη βιάταξη του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι οι αναπήροι και τα θύματα πολέμου, καθώς και οι χήρες και τα ορφανά των πεσόντων στον πόλεμο, δικαιούνται της ειδικής φροντίδας του Κράτους (πρβλ. ΣΕ 2789/84, 1214/78, 429/55).

5. Επειδή, εν προκειμένω, με την προσβαλλόμενη απόφαση απερρίφθη προσφυγή του ανααιρεσιόντος, κατά της 71688/30.1.1984 πράξεως του Διοικητή του ΟΑΕΔ, με την οποία απεκλείσθη ο ανααιρεσιών από τις δύο κενές θέσεις κλητήρων που υπήρχαν στο ΚΕΤΕΚ Κομοτηνής, με την αιτιολογία ότι ο ισχυρισμός του, πρὸβληθείς με την προσφυγή του, ότι έπρεπε να τοποθετηθεί αναγκαστικά, σύμφωνα με την ως άνω διάταξη του άρθρου 30 παρ. 1 του Α.Ν. 1324/79, όπως τροποποιήθηκε, επειδή ήταν τέκνο αναπήρου πολέμου, ήταν απορριπτός, διότι η διάταξη αυτή πρόσκειται στην συνταγματική αρχή της ισότητας των Ελλήνων ενώπιον του νόμου καθώς και στη δημοκρατική αρχή που απορρέει από το πνεύμα του Συντάγματος,

σύμφωνα με την οποία ο καθένας δικαιούται να αποκατασταθεί επαγγελματικά ανάλογα με την προσωπική του αξία και μόνο. Η κρίση όμως αυτή του δικασαντος δικαστηρίου είναι, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, μη νόμιμη και για το λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, η δε υπόθεση που χρειάζεται διευκρίνιση κατά το πραγματικό, να παραπεμφθεί στο ίδιο δικαστήριο προς περαιτέρω κρίση.

Δ Ι Α Τ Α Υ Τ Α

Δέχεται την υπό κρίση αίτηση.

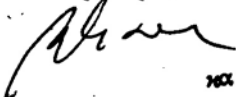
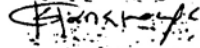
Αναιρεί την 8112/1985 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, στο οποίο και παραπέμπει την υπόθεση κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου, και επιβάλλει στον αναφερόμενο οργανισμό (ΟΑΕΔ) τη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιζουτος εκ δρχ. είκοσι τοκτώ χιλιάδων (28.000).

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 11 Οκτωβρίου 1989

Ο Πρόεδρος των Συμβούλων

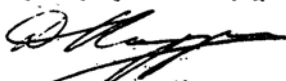
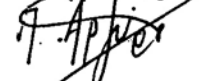
Η Γραμματέας

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 6ης Νοεμβρίου 1989,

Ο Πρόεδρος του Α Τμήματος

Η Γραμματέας

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους, και

Αριθμός 2375/1988

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 26 Φεβρουαρίου 1988 με την εξής σύνθεση: Θ. Κουρουσόπουλος, Πρόεδρος, Χ. Φατούρος, Β. Μποτόπουλος, Φ. Κατζούρος, Σ. Γιάγκας, Σ. Σπηλιωτόπουλος, Τ. Κούνδουρος, Α. Φαρμάκης, Χ. Μακρίδης, Κ.Γ. Χαλαζωνίτης, Χ. Γεραφής, Α. Οικονόμου, Α. Τσαμπάση, Ν. Πακαδημητρίου, Π. Παραράς, Σύμβουλοι, Α. Ράντος, Δ. Μπρόδλας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ειρ. Καλλιούλη.

Γ ι ά να δικάσει την από 10ης Ιουλίου 1987 αίτηση, η οποία παρήχθη στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου κατόπιν της 342/1988 αποφάσεως του Α' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, για να επιλύσει το εις την απόφαση αυτή αναφερόμενο ζήτημα:

Τ ο υ Αλεξάνδρου Ηλία Κωτσόπουλου, κατοίκου Κρατερού Φλώρινας, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Γεράσιμο Παρέντη (Α.Τ. 3274/87), που τον διόρισε με πληρεξούσιο, κα τ ά του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος παρέστη με τον Πάρεδρο της Διοικήσεως Κ. Μπακάλη, κα ι τόν παρεμβαίνοντος Χρήστου Πέτρου Σταματιάδη, κατοίκου Ακρίτα Φλώρινας, ο οποίος παρέστη με τους δικηγόρους Γεώργιο Ησαΐα (Α.Τ. 1250/87) και Λάζαρο Μοστάκη (Α.Τ. 6309/87), που τους διόρισε με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθεί η Φ.610.1/52/471748/24.4.87 απόφαση του Υπουργού Εθνικής

Άμυνας, καθώς και κάθε άλλη σχετική πράξη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Βισηγητή, Συμβούλου Α. Οικονόμου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος, ο οποίος δήλωσε ότι αφήνει το ζήτημα στην κρίση του Συμβουλίου και τους πληρεξουσίου του παρεμβαίνοντος και τον αντιπρόσωπο του Υπουργού που ζήτησαν την απόρριψη της υπό κρίση αιτήσεως.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η δ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α

Σ κ έ φ θ η κ έ κ α τ ' α π ο τ ο ν ό μ ο

Επειδή με την απόφαση 342/1988 του Α' Τμήματος παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου τούτου για επίλυση, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 του ν.δ. 170/1973 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του ν. 702/1977, ζήτημα εν σχέσει με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου που ανέκυψε από την άρτηση ακυρώσεως που ασκήθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά της αποφάσεως Φ.610.1/52/471893/15.4.1987 του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση 16733/13.5.1986 του Νομάρχου Φλώρινας, που είχε παραχωρήσει στον αιτούντα, ανάπηρο πολέμου, το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως κυλικείου στο νέο διοικητήριο Φλώρινας.

Επειδή παραδεκτώς παρεμβαίνει το πρώτον στην παρούσα συζήτηση, στην Ολομέλεια, ο Χ. Σταματιάδης, επίσης ανάπηρος πολέμου, που πέτυχε με προσφυγή του που άσκησε στο αρμόδιο Υπουργό, την ακύρωση της ως άνω νομαρχιακής αποφάσεως (Σ.Ε. 2398/87).

Επειδή, το άρθρο 7 του ν. 702/1977 προβλέπει, στην παρ. 1, ότι: Εις την αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου υπάγονται αι διοικητικά διαφορά ουσίας, αι αναφυόμεναι εκ της αναγνώρισεως, παραχωρήσεως ή απονομής δικαιώματος ή ενεργητήματος ή αιασδήποτε άλλης παροχής, της αρνήσεως ικανοποιήσεως εν όλω ή εν μέρει ταιούτου αιτήματος, ως και της μεταβολής δημιουργήσεως δια διοικητικής πράξεως καταστάσεως κατά την εφαρμογήν της νομοθεσίας α) ... β) ... γ) περί προστασίας εν γένει αναπήρων και θύμάτων πολέμου και, στην παρ. 2, ότι: αι εκδιδόμεναι, κατ'εφαρμογήν νομοθεσίας εκ των αναφερομένων εις την προηγουμένη παράγραφον, εκτελεσται ατομικαί πράξεις ή, κατά το άρθρον 45 παρ. 5 του ν.δ. 170 του 1973, παραλείψει διοικητικών αρχών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου υπόκεινται εις πρόσφυγήν ενώπιον του κατά την προηγουμένη παράγραφον δικαστηρίου, κρίνοντος κατά τον νόμον και ουσίαν και δυναμένου να ακυρώση ή τροποποιήση αυτάς. Εξ άλλου, με το άρθρο 36 του ίδιου ως άνω νόμου και των κατ'επίκληση της εξουσιοδοτήσεως του άρθρου αυτού εκδοθέντων διαταγμάτων 1180/1977 και 109/1978, ορίστηκε η 1.4.1978 ως ημεραμηνία ενάρξεως της αρμοδιότητας των διοικητικών πρωτοδικείων για την εκδίκαση των υποθέσεων που μεταβιβάστηκαν σ'αυτά.

Επειδή, αφετέρου, το άρθρο 23 του Ν.Δ. 1044/1971 "Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και αντικαταστάσεως διατάξεων του ΑΝ 1324/49 περί προστασίας και αποκαταστάσεως των Αναπήρων Πολέμου Οπλιτών και θύμάτων Πολέμου, κυρωθέντος δια του Ν. 1487/50, ως ούτος ισχύει νυν" (Α'245), ορίζει, στην παρ. 1, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρ. 10 του Ν. 1043/1980 (Α'87), ότι "Οι ανάπηροι και

τα θύματα πολέμου, ως και οι ανάπηροι ειρηνικής περιόδου Ν. 1370/44 έχοντες ποσοστόν αναπηρίας άνω του 80%, αποκτούν, κατόπιν παραχωρήσεως υπό των εν άρθρ. 18 οργάνων, δικαίωμα εκμεταλλεύσεως κυλικείου-καφενείου ή κουρείου εντός κτιρίων, εις α στεγάζονται Δημόσιαι Υπηρεσίαι εν γένει Υπηρεσίαι Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, ως και επιχειρήσεις λειτουργούσαι κατά παραχώρησιν πρόνομλου υπό της Αρχής, προς εξυπηρέτησιν του προσωπικού αυτών και του μετ' αυτών συναλλασσόμενου κοινού", στη δε παρ. 9, όπως αριθμήθηκε από την παρ. 3 του ιδίου άρθρου 10 του Ν. 1043/1980, "Οι όροι και αι προσποθέσεις της παραχωρήσεως, εκμεταλλεύσεως και μεταβιβάσεως των κυλικείων, καφενείων και κουρείων διέπονται υπό των αυτών διατάξεων, υφ'ων και τα περίπτερα". Περαιτέρω, το άρθρο 18 του ιδίου Ν.Δ. 1044/1971, όπως αντικαταστάθηκε, τελικώς, από την παρ. 1 του άρθρ. 10 του Ν. 1416/1984, ορίζει ότι "Το κατά το άρθρ. 13 δικαίωμα εκμετάλλευσής περιπτερού άσκειται με άδεια που χορηγείται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη...", το δε άρθρο 28 του ιδίου Ν.Δ/τος ορίζει στη μὲν παρ. 1 ότι "Κατά των αποφάσεων των εν άρθρ. 18 οργάνων επιτρέπεται εις πάντα ενδιαφερόμενον προσφυγή δια παράβασιν Νόμου, ενώπιον του Υπουργού Εθνικής Αμύνης εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών από της επιδόσεως ή άλλως αφ'ης έλαβε γνώσιν", στη δε παρ. 5 ότι "Ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης δύναται και αυτεπαγγέλτως να ακυροί, δια παράβασιν Νόμου, απόφασιν των εν άρθρ. 18 οργάνων, εντός τριών μηνών από της εκδόσεώς της".

Επειδή κατά τη γνώμη δέκα μελών του δικαστηρίου που έχουν αποφασιστική ψήφο, κατά την έννοια των ως άνω

διατάξεων υπόκεινται σε προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια και οι πράξεις του οικείου Υπουργού με τις οποίες ακυρώνονται ύστερα από την άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής νομιμότητας όπως είναι εκείνη του άρθρου 28 του ν.δ. 1044/1971, πράξεις του οικείου Νομάρχου που εκδίδονται κατ'εφαρμογή της νομοθεσίας περί προστασίας εν γένει αναπήρων και θυμάτων πολέμου υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική προσφυγή ασκείται από ενδιαφερόμενο που διεκδικεί μέσω δικαίωμα, ευεργετική ή άλλη παροχή κατ'εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας και όχι από τρίτο πρόσωπο που έχει τυχόν απλό έννομο συμφέρον να προσβάλει τις πράξεις. Στις περιπτώσεις δε που διεκδικείται άμεσο δικαίωμα κατά την παραπάνω έννοια το Διοικητικό Πρωτοδικείο περιορίζεται στον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων που προσβάλλονται αφού παρόμοιος έλεγχος ασκείται κατά το νόμο από την προϊσταμένη αρχή που εκδίδει τις πράξεις (πρβλ. Σ.Ε. Ολ. 1222/79). Αν και κατά τη γνώμη τεσσάρων μελών του δικαστηρίου, που έχουν αποφασιστική ψήφο, προς την οποία συμφώνησε και ένα πάρεδρο μέλος, επί παρομοίων πράξεων, με τις οποίες η προϊσταμένη αρχή δεν ασκεί ουσιαστικό έλεγχο κατά το νόμο αλλά μόνο έλεγχο νομιμότητας δεν δημιουργείται διαφορά ουσίας και συνεπώς κατά των πράξεων αυτών παραδεκτώς ασκείται το ένδικο μέσο της αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ κατά τη γνώμη ενός άλλου μέλους που έχει αποφασιστική ψήφο, προς την οποία συντάχθηκε και ένα πάρεδρο μέλος οι πράξεις αυτές υπόκεινται σε προσφυγή ουσίας στα διοικητικά δικαστήρια, τα οποία έχουν πλήρη αρμοδιότητα να ελέγχουν τις πράξεις αυτές στην ουσία.

Επειδή συνακλόουθα στην προκειμένη περίπτωση δ-
κου με την Ε.Σ. 16733/16625/13.5.1986 απόφαση του Νομάρχη
Φλώρινας παραχωρήθηκε στον αιτούντα βάσει των διατάξεων του
ν. 1044/1971 το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως κυλικείου στο νέο
διοικητήριο Φλώρινας, κατά της οποίας απόφασης, ο επίσης
ανάπηρος πολέμου Ι. Σταματιδάκης (παρεμβαλών) διεκδικώντας
για τον εαυτό του το δικαίωμα τούτο, άσκησε προσφυγή σύμφω-
να με το άρθρο 28 παρ. 1 του ίδιου ν. διατάγματος, που έγι-
νε δεκτή με την προσβαλλομένη με την παρούσα αίτηση ακυρώ-
σεως Φ.610.1/52/471893/15.4.87 απόφαση του Υφυπουργού Εθνι-
κής Άμυνας και ακυρώθηκε η ανωτέρω νομαρχιακή απόφαση. Το
παρόν ένδικο μέσο που στρέφεται κατά της υποσυγκριτικής αυτής
απόφασεως συνιστά, κατά τη γνώμη που επικράτησε στο δικα-
στήριο, προσφυγή για την εκδίκαση της οποίας αρμόδιο είναι
το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, περιοριζόμενο σε έλεγχο
νομιμότητας.

Επειδή όστερα από την επίλυση του ζητήματος που
παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια, λόγω της γενικότερης σημασίας
του, το Δικαστήριο κρίνει ότι η υπό κρίση αίτηση, όπως και
η σχετική παρέμβαση, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6
του ν. 702/1977, να παραπεμφθούν στο κατά τόπο αρμόδιο Δι-
οικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών.

Δ ι α τ α ρ τ α

Επιλδνει τα ζήτημα που παραπέμφθηκε στην Ολομέ-
λεια λόγω της γενικότερης σημασίας του κατά το σκεπτικό.

Επιλαμβάνεται επί της αιτήσεως και την παραπέ-
μκει στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών.

Διατάσσει την κατάπτωση των κατατεθέντων τελών

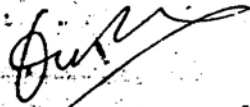
και παραβόλου,

Συμφέρει μεταξύ των διαδίκων τη δικαστική τους
απάνη.

Η διδασκαλία έγινε στην Αθήνα στις 29 Φεβρουαρίου
1988

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρία-
ση της 27ης Μαΐου 1988.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης 11/1992

Ειρηνοδίκης ο κ. Γ. Χατζηκωνσταντί-
νου

Δικηγόροι οι κυρίες Βικτωρία Δούκα -
Ρεσκοπούλου, Αθηνά Αηδονά - Αθα-
νασιάδου και η ασκουμένη Χρυσάνθη
Παπατσιακμάκη

Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι την 1.4.1976, με σύμβαση εξαρτημένης εργα-
σίας αορίστου χρόνου, προσλήφθηκε ο α΄
ενάγων στο ΚΤΕΑ Θεσσαλονίκης ως οδη-
γός λεωφορείων του, τη δε 1.6.1979 με
όμοια σύμβαση εντάχθηκε στη δύναμη του
εναγομένου επίσης ως οδηγός λεωφορείων
του με βάση το ν. 866/1979, με τις ισχύου-
σες νόμιμες αποδοχές, που από 1.1.1991
ανέρχονταν σε δρχ. 164.144, αλλά ενώ
μέχρι την 31.12.1990 ο εναγόμενος οργα-
νισμός τηρούσε την υποχρέωσή του να χο-
ρηγεί στις συζυγούς των μισθωτών του το
δικαίωμα της δωρεάν χρήσης των λεωφο-
ρείων του, ως ανταλλάγμα της εργασίας
που του παρέχουν οι εν λόγω μισθωτοί του
με συνυπολογισμό αυτής της παροχής,
που την 31.12.1990 ανέρχονταν στο αντι-
τιμο 30 διαδρομών δρχ. 1.500, για τον
καθορισμό των δευτερευουσών αποδοχών
τους, από 1.1.1991 περιέκοψε την παροχή
αυτή από τη δεύτερη ενάγουσα, με αποτέ-
λεσμα να υποχρεούται να της καταβάλλει
ο α΄ ενάγων, σύζυγος της, το αντίτιμο
των εισιτηρίων των πρώην δωρεάν δια-
δρομών της, υφιστάμενος και μείωση των
δευτερευουσών αποδοχών του, μετά την
περιζωπή των ανωτέρω 1.500 δρχ., η
οποία (μείωση) από τον Ιανουάριο έως
τον Μάϊο 1991 ανέρχεται ολικά στο ποσό
των δρχ. 1.681 η δε θετική ζημία του από
την καταβολή των εισιτηρίων της συζυγού
του (β΄ ενάγουσας) κατά το ίδιο διάστημα
ανέρχεται σε δρχ. 6.000. Γι' αυτό ζητούν
οι ενάγοντες να υποχρεωθεί ο εναγόμε-
νος να καταβάλει στον α΄ απ' αυτούς το
ολικό ποσό των δρχ. 7.681, όπως ειδικό-
τερα αναλύεται στην αγωγή και ειδος
απαιτήσεως και επί άνωθεν κωνδύλιαι με
τους νόμιμους τόκους, με μείωση του

να κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή και να
αναγνωριστεί το δικαίωμα της β΄ ενάγου-
σας να χρησιμοποιώντας δωρεάν τα λεωφο-
ρεία του, πραγματοποιώντας 30 διαδρο-
μές ανά μήνα συνυπολογίζοντας το αντι-
τιμο των 1.500 δρχ. στις δευτερευουσες
αποδοχές του α΄ ενάγοντος με καταδίκη
του εναγομένου και στα δικαστικά έξοδα.
Η αγωγή αρμοδίως φέρεται για κρίση στο
δικαστήριο αυτό, κατ' άρθρ. 14 παρ. 1,
κατά τη διαδικασία των άρθρων 663 επ.
Κ.Πολ.Δ., και πρέπει να ερευνηθεί περαι-
τέρω ως προς τη νομική και ουσιαστική
βασισιότητα των προβαλλόμενων λόγων
της.

Η παρ. 5 της με αριθμ. 1/1964 αποφ.
Δ.Δ.Δ.Δ. Θεσσαλονίκης, η οποία (από-
φραση) κατατέθηκε στο Ειρηνοδικείο Αθη-
νών τη 18.2.1964 και κοινοποιήθηκε στον
Υπ. Εργασίας (13.790/19.2.1964) ορίζει
ότι χορηγείται μόνο στις συζύγους του
προσωπικού εξωτερικής υπηρεσίας κ.λπ.
του Ο.Α.Σ.Θ., μεταξύ των οποίων και οι
οδηγοί των λεωφορείων του το δικαίωμα
δωρεάν κυκλοφορίας σε όλες τις γραμμές,
αποτιμούνταν δε αυτή η παροχή από τη
θεσπίση της μέχρι και την 31.12.1990, σε
χηματικό ποσό ίσο προς 30 διαδρομές
ανά μήνα δρχ. 1.500, που συνυπολογί-
ζονταν για την εξεύρεση των δευτερευ-
ουσών αποδοχών των δικαιούχων εργά-
μων εργαζομένων του εναγομένου, γιατί
θεσπίστηκε ως μέρος της αμοιβής της
εργασίας αυτών των εργαζομένων, χωρίς
την άμεση οικονομική του επιβάρυνση,
αφού η εν λόγω παροχή συνίστατο στη
χρησιμοποίηση των λεωφορείων του χωρίς
την καταβολή του αντίτιμου των εισι-
τηρίων, ανεννοούταν δε ο μισθολογικός
χαρακτήρας της παροχής αυτής με τη με-
αριθμ. 322.1966 απόφαση του Αρθίου Πά-
ριου η οποία επέφερε ανάφραση του ενα-
γομένου κατά της με αριθμ. 1644/1965
αποφάσεως του σε δεύτερο βαθμό δικάσα-
τος Πολ. Πρωτ. Θεσσαλονίκης. Με τη με-
αριθμ. 99/22.8.1990 ποινή του Υπουργι-
κού Συμβουλίου καταργήθηκαν όλα τα
δελτία ελευθέρων κυκλοφορίας και μειώ-
στησαστικές συγκοινωνίες, εκτός εκείνων

(εισιτηρίων) των αναπήρων πολέμου με τους συνοδούς τους, των πολυτέκνων και των μαθητών, που εξακολουθούν να διατηρούνται, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, τα οποία θα προμηθεύονται δελτία ελευθέρως με μέριμνα και δαπάνες του Υπουργείου Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των φοιτητών και σπουδαστών που θα πληρώνουν μειωμένο εισιτήριο κατά 25% και των εργαζομένων, που παρέμεινε το δικαίωμα χρήσης ελευθέρως στο τομέα που εργάζονται, ενώ κάθε άλλη ρύθμιση προβλεπόμενη από σ.σ.ε. παρέμεινε σε ισχύ μέχρι 31.12.1990. Όπως έχει το ανωτέρω περιεχόμενο της προαναφερόμενης Π.Υ.Σ. με αυτή καταργήθηκαν τα δελτία ελευθέρως κυκλοφορίας και τα εισιτήρια μειωμένης τιμής που χορηγούνταν σε άτομα άσχετα με τους φορείς και τα όργανα των διενεργούντων τις αστικές και υπεραστικές συγκοινωνίες Οργανισμών, για λόγους ασκήσεως κοινωνικής πολιτικής ή διευκολύνσεως της λειτουργίας ορισμένων κρατικών υπηρεσιών (Όργανα, Ε.Λ.Α.Σ., αξιωματικοί πολ. διαθ. ανάπηροι πολέμου, θεραπευτές και θεραπευόμενοι τους, υπαλ. Γραφ. Προέδρου και Αντιπροέδρου της Κυβ., Όργανα Επιθ. Εργασίας, μέλη ΕΣΗΕ, τυφλοί και συνοδοί τους, υπάξιωματικοί και οπλίτες Εν. Δυν. κ.λπ. (αυτοί χωρίς καταβολή κομίστρου) και πολυτέκνοι και μέλη των οικογενειών τους, φοιτητές και σπουδαστές, μαθητές κ.λπ. (με καταβολή μειωμένου εισιτηρίου), οπότε οι παροχές αυτές δεν έχουν μισθολογικό χαρακτήρα αφού οι δικαιούχοι δεν είχαν καμμία εργασιακή σχέση με τον Οργανισμό του οποίου τα λεωφόρια χρησιμοποιούσαν. Στον περιορισμό αυτών των κοινωνικών παροχών αποσκοπούσε η πιο πάνω Π.Υ.Σ., προκειμένου να αυξηθούν τα έσοδα των αντίστοιχων φορέων, και όχι στην παρείφιση του τρόπου ριθμίσσεως της αμοιβής εργασίας των εργαζομένων σ' αυτούς (φορείς), δεδομένου ότι υπαρχει συνταγματική αυτονομία (άρθρο 22 παρ. 2 του ισχύοντος Συντάγματος) ως προς τη ρύθμιση των όρων, συνθηκών και αμοιβής της εργασίας, με δικαίωμα κρατικής παρέμβασης

μόνον όταν το επιτάσσει το γενικό συμφέρον, ειδικό μνημονευτέο και δικαιολογητέο, η εκδήλωση του οποίου να αφορά σε περιορισμένο και εξειδικευμένο χρονικό διάστημα, σε αντίθετη δε περίπτωση η παρέμβαση αυτή είναι αντισυνταγματική. Αν, συνεπώς, η πιο πάνω Π.Υ.Σ. είχε σκοπό τέτοιας παρέμβασης σε παροχές μισθολογικού χαρακτήρα των εργαζομένων στους Οργανισμούς που διενεργούν τις αστικές και υπεραστικές συγκοινωνίες θα έπρεπε να πληροί όλες τις προϋποθέσεις που προμνημονεύονται, με ιδιαίτερη αιτιολόγηση του γενικού συμφέροντος που θα επέβαλλε περικοπές στις παροχές αυτών των εργαζομένων, δηλαδή μιας μόνο κατηγορίας εργαζομένων σε σχέση με όλες τις άλλες κατηγορίες μισθωτών, οπότε έπρεπε να αιτιολογεί ειδικά και με λεπτομέρεια το λόγο που θα επέβαλλε μια τέτοια δυσμενή μεταχείριση, τέτοια όμως εξειδίκευση και αιτιολόγηση δεν υπάρχει στην ανωτέρω Π.Υ.Σ. Ο εναγόμενος οργανισμός, όπως συνομολόγησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της ένδικης αγωγής, αλλά και με τις προτάσεις του, προφανώς ερμηνεύοντας εσφαλμένα το νοήμα και το σκοπό της με αριθμ. 99/22.8.1990 Π.Υ.Σ. εξέδωσε τις με αριθμ. 7751/Δ/9691 και 14/411/15.16/1990 ανακοινώσεις του σε όλο το προσωπικό του, στο οποίο γνωστοποίησε ότι από 1.1.1991 θα έπαιναν να ισχύουν τα δελτία ελευθέρως κυκλοφορίας των συζύγων των εργαζομένων του, των συνταξιούχων και των συζύγων τους και από την ημερομηνία αυτή (1.1.1991), ενεργώντας μονομερώς περικοπές στην παροχή αυτή από τη δεύτερη ενταξίση, ενώ επαίρει να συνεχίσει το ποσό των 1.500 δρχ. γιατί ήμηναι αντίτιμο 30 διαδρομών για τα ήμερα στις δευτερευόντες αποδοχές του συζύγου της, α' ενταξίοντος, ο οποίος από τότε, έχοντας μόνος αυτός την ευθύνη για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης της οικογένειάς του, υποβάλλεται στη σχετική δαπάνη για τη χρησιμοποίηση από τη β' ενταξίση των λεωφορείων του Ο.Α.Σ.Θ. Από την υπαίτια αδική αυτή ενεργεία του εργαζομένου ο α' ενταξίων ζημιώθηκε κατά

τον Ιανουάριο 1991 κατά δρχ. 361 (κύριες αποδοχές 178.030 πρόσθετες παροχές 31.270 (για εξαιρέσιμες: δρχ. 29.781, για απλά νυχτερινά δρχ. 1.117 και νυχτερινά εξαιρεσίμων δρχ. 372, ενώ από τον συνυπολογισμό των 1.500 δρχ. θα προσθέτονταν και οι 361 δρχ.), το Φεβρουάριο ίδιου έτους κατά δρχ. 320 (κύριες αποδοχές 174.148, πρόσθετες παροχές 36.457, σύνολο 210.605 αντί 210.925). Το Μάρτιο κατά δρχ. 230 (κύριες αποδοχές 172.898, πρόσθ. παρ. 27.699 σύνολο δρχ. 200.597, αντί 200.827) και για το Μάιο κατά δρχ. 480 (κύριες αποδοχές 186.972 πρόσθ. παρ. 44.057 σύνολο δρχ. 231.029, αντί 231.509) δηλ. κατά το ανωτέρω τετράμηνο του καταβλήθηκαν λιγότερες 1.681 δρχ. η δε ζημία που υπέστη ο ενάγων για την από μέρους της συζύγου του χρήση των λεωφορείων του εναγομένου κατά το ίδιο τετράμηνο ανέρχεται 6.000 δρχ. (1.500 X 4). Η συνολική ζημία του α' ενάγοντος ανέρχεται σε δρχ. 7.681. Κατά συνέπεια, αφού απορριφθεί ως αβάσιμη η ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος, που πρόβαλε ο εναγόμενος οργανισμός, πρέπει η ένδικη αγωγή να γίνει δεκτή ως νόμιμη, στηριζόμενη στις προπαρατιθέμενες διατάξεις και αυτές των άρθρων 648, 649, 653, 655 Α.Κ., άρθρ. 3 παρ. 1, άρθρ. 7 ν. 2112/1920, 5 παρ. 1 ν. 3198/1955 σε συνδ. με άρθρ. 71, 914, 297 εδ. α', 298,

346 Α.Κ., 907, 910 περ. 4, 70, 176¹ Κ.Πολ.Δ., και κατά την ουσία βάσιμη, τόσο κατά το καταψηφιστικό, όσο και κατά το αναγνωριστικό κύριο αίτημά της, καθώς και κατά τα παρεπόμενα αιτήματά της για κήρυξη της παρούσας προσωρινώς εκτελεστής κατά το καταψηφιστικό της αίτημα, και καταδίκης του εναγομένου στα δικαστικά έξοδα (τα σχετικά άρθρα προπαρατίθενται).

Για τους λόγους αυτούς.

Δέχεται την αγωγή.

Υποχρεώνει τον εναγόμενο να καταβάλει στον α' ενάγοντα δρχ. επτά χιλιάδες εξακόσιες ογδόντα μία (7.681) με τους νόμιμους τόκους από την επίδοση της αγωγής (2.10.1991) μέχρι την εξόφληση.

Κηρύσσει την παρούσα προσωρινώς εκτελεστή κατά την προηγούμενη καταψηφιστική της διάταξη.

Αναγνωρίζει ότι ο εναγόμενος υποχρεούται να δέχεται την από μέρους της β' ενάγουσας, ως συζύγου του α' ενάγοντος, χρησιμοποίηση των λεωφορείων του, χωρίς την καταβολή αντιτίμων των εισιτηρίων επί 30 διαδρομές κατά μήνα και σε συνάρτηση με αυτό συνυπολογίζει στο μέλλον το ύψος των πρόσθετων (δευτερευουσών) αποδοχών του α' ενάγοντος. Καταδικάζει τον εναγόμενο στα δικαστικά έξοδα των εναγόντων, τα οποία ορίζει σε δρχ. έντεκα χιλιάδες (11.000).

πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω.

(...) Από τις διατάξεις του άρθρου 3 (παρ. 1, 2 εδάφιο τρίτο και 11) του ν. 1648/1986 «Προστασία πολιτιστών, αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων προσώπων» (ΦΕΚ 147) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω: «Δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ υποχρεούνται, στις περιπτώσεις που κατά την καίμενη νομοθεσία η πρόσληψη γίνεται με διαγωνισμό, να προσλαμβάνουν χωρίς διαγωνισμό και σε αναλογία 5 στις 100 νέες θέσεις άτομα των παρ. 1 περιπτ. δ' και 4 του άρθρου 1, καθώς και αναπήρους πολέμου ή ειρηνικής περιόδου» (παρ. 1). Οι θέσεις αυτές κατανέμονται σε αναλογία 5 στις 100, από τις θέσεις που πληρούνται με το μηχανογραφικό σύστημα...» (παρ. 2 εδάφιο τρίτο). Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ υποχρεούνται να προσλαμβάνουν α) ... δ) σε νέες θέσεις κλητήρων, κληρονομών, καθαριστριών, θρωροτών, κηπουρών και τραπεζοκόμων, θύματα πολέμου, αναπήρους πολέμους ή ειρηνικής περιόδου και αναπήρους της παρ. 4 του άρθρου 1 σε αναλογία ενός προστατευμένου ατόμου για κάθε θέση... Οι αναλογίες αυτές υπολογίζονται στον αριθμό των θέσεων που προκηρύχθηκαν για πλήρωση. Η διάθεση των προστατευμένων γίνεται από τις Επιτροπές του άρθρου 8 και ο διορισμός ή η πρόσληψη των δικαιωμένων γίνεται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμοδίου για διορισμό ή πρόσληψη οργάνου» (παρ. 11). Από τις πιο πάνω διατάξεις, σε συνδυασμό και προς το σύνολο των διατάξεων του ν. 1648/1986 λαμβανόμενες, προκύπτει ότι το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι ΟΤΑ υποχρεούνται, υποχρεούσων και μόνο σε νέες θέσεις, οι οποίες έχουν προκηρυχθεί, να προσλαμβάνουν, χωρίς διαγωνισμό και σε αναλογία ενός θέσεων που ορίζεται από τις διατάξεις αυτές, τα πρόσωπα που προστατεύονται από τις διατάξεις του πιο πάνω νόμου. Οι αναλογίες δε αυτές υπολογίζονται στον αριθμό των θέσεων που προκηρύχθηκαν για πλήρωση. Μοναδική προϋπόθεση, δηλαδή, για την υποχρεωτική πρόσληψη είναι να υπάρχουν νέες θέσεις, οι οποίες έχουν προκηρυχθεί για πλήρωση, κατ' αντίθεση προς τα ισχύοντα για τις υποχρεωτικές προσλήψεις των δικαιωμένων.

V

Εφετείου Πατρών 165/1990

Πρόεδρος ο κ. Αθ. Παπαδόπουλος
Εισηγητής ο Εφέτης κ. Ελευθ. Λεκάς

Με την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως, διώκεται η κύρωση της δια του υπ' αριθμ. πρωτοκόμ. 9518/10.3.1989 εγγράφου (εκφρασθείσης) ρητής αρνήσεως της διοικήσεως του Γενικού Νοσοκομείου Πατρών «Ο.Α.Α.» να προσλάβει την αιτούσα, που τοποθετήθηκε στο καθ' ου δυνάμει του υπό ημερομ. 17.11.1987 πρακτικού της Επιτροπής Θεμάτων Υπουργείου Εργασίας της Νομαρχίας Αχαΐας και σε εκτέλεση των διατάξεων του ν. 1648/1986, ως μη νόμιμου κατά τις απόψεις της αιτούσας. Με αίτηση αντικείμενη και αίτημα η κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως, που σχημάτισε, με προϋπόθεση το έντιμο συμφέρον της αιτούσας, νομοτόπος και εμπροθέτως και για την άσκηση της καταδότης των νόμιμα τέλη συζητήσεως και αποφάσεως αρμοδίας φέρεται για εκδίκαση στο δικαστήριο αυτό (άρθρ.

πλέον νόμου, προδίδονται υποχρεωτικές, και νεότερα αν υπάρχουν ή όχι, κενές θέσεις. Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι, για την πρόσληψη των προστατευόμενων προσώπων στις δημόσιες υπηρεσίες, στα Ν.Π.Δ.Δ. και στους ΟΤΑ, πέραν της υπάρξεως και μόνο κενών θέσεων και της προκήρυξης αυτών για πλήρωση, δεν τίθεται καμία άλλη προϋπόθεση και δη τυχόν προκήρυξη και δανέργεια δικαιωτικού για την πρόσληψη υπαλλήλων σ' αυτά ή πρόσληψη υπαλλήλων απ' αυτά, κατ'απόρριψη, ως ακαίριου, του περί του αντιθέτου εν προκειμένω ισχυρισμού του καθ' ου. Κατά τη γνώμη όμως ενός μέλους του Δικαστηρίου, από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει, ότι: Το Δ.Π.Δ.Δ. και οι ΟΤΑ υποχρεούνται, όταν και μόνο όταν προλαμβάνουν προσωπικό για την πλήρωση κενών θέσεων κλητήρων, θροναίων, νυκταρχειών, καθιστών, καθαριστών, κηπουρών και τραπεζοκόμων (άρθρο 3 παρ. 11 εδάφ. δ' του ν. 1648/1986), είτε με δικαιωτικό, είτε χωρίς δικαιωτικό, να προλαμβάνουν, στις παραπάνω θέσεις και σε ποσοστό πάντα (5) στις εκάστο θέσεις των τελικά προσλαμβανόμενων, άτομα προστατευόμενα από το νόμο αυτό (1648/1986), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι ανάπηροι, τα θύματα πολέμου, πολυκατά και κηρυστάς Εθνικής Αντιστάσεως, πολύτεκνοι κλπ.). Η τοποθέτηση των προσώπων αυτών γίνεται από Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας, που εδρεύει σε κάθε Νομαρχία, αλλά η πρόσληψη των προστατευόμενων αυτών προσώπων δεν μπορεί ποτέ να γίνει χωρίς τη σύγχρονη πρόσληψη και του υπολοίπου προσωπικού, που δεν προστατεύεται από το νόμο αυτό, αφού ο παραπάνω νόμος ορίζει ρητά, ότι το τελικά προσλαμβανόμενο προσωπικό των μειονεκτούντων προσώπων θα αποτελεί ποσοστό εκ του όλου προσλαμβανόμενου τελικού προσωπικού. Συνεπώς και αν η αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας κάποιες Νομαρχιακές αποφασίσει την τοποθέτηση τα δημόσια υπηρεσία ή Ν.Π.Δ.Δ. προστατευόμενου από τις διατάξεις του ν. 1648/1986 ατόμου, δεν είναι νόμιμη η πρόσληψη ή ο διορισμός του ατόμου αυτού στην υπηρεσία ή το Ν.Π.Δ.Δ. στο οποίο τοποθετήθηκε, αν δεν γίνει συγχρόνως και η πρόσληψη και του υπολοίπου προσωπικού που δεν προστατεύεται από το νόμο αυτό. Έτσι, δεν υπάρχει παράλειψη, αφελής και νομιμότητα ενεργείας της Δι-

οίκησης, δηλαδή της δημόσιας υπηρεσίας ή του Ν.Π.Δ.Δ., στο οποίο τυχόν τοποθετήθηκε προστατευόμενος από τον παραπάνω νόμο άτομο, για το λόγο ότι δεν προβαίνει στην πρόσληψη του ατόμου αυτού, αφού δεν γίνεται επώκληση ότι διορίστηκαν οι υπόλοιποι μη προστατευόμενοι από το νόμο αυτό. Τέλος, ρητά προδίδεται από το νόμο, ότι για να εξετάσει η Επιτροπή του άρθρου 8 του ν. 1648/1986 αίτηση περί τοποθέτησης μειονεκτούντος προσώπου στο δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., πρέπει να έχει προκηρυχθεί με διακήρυξη, ή πληρωσή κενών θέσεων (άρθρο 16 παρ. 5 του ν. 1736/1987) και ως κενές θέσεις «νοούνται αυτές που προκηρύσσονται να πληρώνονται». Συνεπώς, εάν δεν προκηρύσσονται δεν πληρώνονται και δεν έχει εφαρμογή η, περί προσλήψεως μειονεκτούντων προσώπων διάταξη.

Από τα άρρα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης αιτήσεως, προκύπτουν τα πιο κάτω: Μετά από αίτηση της νομίμου διαδικασίας, με το υπό ημερομηνία 17.11.1987 πρωτόκολλο της δημοτικής επιτροπής θεμάτων τα. Π. Νομαρχίας Εργασίας, της Νομαρχίας Αχαΐας αποφασίστηκε ορισθόνως η τοποθέτηση και τοποθετήθηκε η αιτούσα, ανάπηρη με ποσοστό κλητήριας 40% στο καθ' ου Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Πατρών «Ο Α.Δ.» και δητική κενή θέση, τραπεζοκόμου που προέβλεπε, ως πρόταση, του αναιδίου Νοσοκομείου, ρητά πραγματοποιήσασα υπ' αριθμ. 22235/6.10.1987 προκήρυξη του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αμέσως μετά την κοινοποίηση του παραπάνω πρακτικού στην αιτούσα και πάντως μέσα στην προθεσμία που τίθεται από το ν. 1648/1986 (άρθρο 1 παρ. 3), εμφανίστηκε αυτή στις αρμόδιες υπηρεσίες του καθ' ου, στο οποίο κοινοποιήθηκε επίσης αίτησής της, του είδους πρακτικού, η αίτηση την άμεση πρόσληψη της και παρά το ότι υπήρξε στη θέση αυτή, καθ' ου όμως δεν αποδέχθηκε τις υπηρεσίες αυτές και δεν προσέλαβε την αιτούσα. Για τον λόγο αυτό διοικητικόδήθηκε η αιτούσα με την υπό ημερομηνία 23.2.1988 εξώδικη δήλωση πρόκλησης και δικηγορίας προς το καθ' ου της αποδέχθηκε σ' αυτό (καθ' ου) νομίμως υπ' αριθμ. 2138 25.8.1988 έκθεση επιδότησης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Πατρών (Α.Ν.Β.) απ' ενός και, αφ' ου, υπόκληση της υπό ημερομηνία 8.3.1988 αίτησης, προς το καθ' ου, με την οποία του

στοποιοῦσε ὅτι, δὲν ἔπυχε ἀπαντήσεως στο πλο πάνω ἐξῆδικο καὶ τοῦ ζήτοῦσε νὰ τῶχει ἀπαντήσεως, γιὰ πλο λόγο δὲν ἀποδέχθηκα τὴν ἀναγκαστικὴν τοποθέτησίν της στὴν πλο πάνω θέση της τραπεζοκόμου. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω τὸ καθ' οὐ, με τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 9518/10.3.1989 ἐγγράφου του, ἐξέφρασε ρητῶς τὴν ἀρνησὴ του νὰ προδεῖ στὴν πρόσληψή της αὐτοῦσῆς, προβάλλοντάς, ὡς δικαιολογίαν, τὸ γεγονός ὅτι δὲν ὑλοποιήθηκα ἀκόμη ἡ πρόσληψή, ὑπαλλήλων του σχετικῶν διαγωνισμῶν, που εἶχε προκηρυχθεῖ, ὡς ἀνωτέρω, ἡ οποία, κατὰ τὴν ἀπόφασίν του (τοῦ καθ' οὐ), ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν καὶ γιὰ τὴν κατὰ ν. 1648/1986 πρόσληψή της αὐτοῦσῆς. Διαλαμβάνεται συγκαταρκτικῶς στο πλο πάνω ἐγγράφου, μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ λέξι, πρὸς λέξι: "... ὅτι ὁ λόγος της μὴ πρόσληψῆς σας εἶναι ὅτι δὲν ὑλοποιήθηκα μέχρι σήμερα ἡ πρόσληψή, ὑπαλλήλων του διαγωνισμοῦ, ἡ οποία ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν σύμφωνα με τὸν ν. 1648/1986 γιὰ τὴν δική σας πρόσληψή. Συνεπῶς ἔσταν ὑλοποιήθει ἡ περὶπάνω πρόσληψή, τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, τότε δε γίνεται καὶ ἡ δική σας πρόσληψή". Το ἐγγράφου αὐτό, με τὸ οποίο ἐκφράσθηκα γιὰ πρώτη φορά ρητῶς ἡ ἀρνησὴ του καθ' οὐ νὰ προδεῖ στὴν ἀμεσὴ πρόσληψή της αὐτοῦσῆς, κατὰ τὴν σε πλειοψηφία κρίσιν του Δικαστηρίου, ὅπως προαναφέρθηκα στὴν ἡγουμένη, δευτέρῃ ἐκείφῃ της παρούσῆς, ἀποτελεῖ ρητὴ ἀρνητικὴ πράξιν της διοικήσεως του καθ' οὐ νὰ προδεῖ στὴν ἀμεσὴ πρόσληψή της αὐτοῦσῆς κατὰ ν. 1648/1986 καὶ, ὡς τέτοια, παραδεικτικῶς προσβάλλεται δεῖα της κρινόμενης αὐτήσεως ἀκυρώσεως. Στὴν αὐτήσῃ της αὐτὴ ἡ αὐτοῦσῆς ἀποστηρίζεται ὅτι τὸ καθ' οὐ ἦταν καὶ εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ προδεῖ στὴν ἀμεσὴ κατὰ ν. 1648/1986 πρόσληψή της στὴν κενὴ θέση της τραπεζοκόμου, ἀφοῦ ὁ νόμος αὐτός τὴν προστατεύει καὶ δὲν δόζει καμμία ἄλλη προϋπόθεσιν πέραν ἐκείνης της υπάρξεως κενῆς θέσεως καὶ, αὐτεῖται, τὴν ἀκύρωσιν της ἀρνησῆς του καθ' οὐ, που ἐκδηλώθηκα με τὸ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 9518/10.3.1989 ἐγγράφου του, γιὰ τὴν προσάδοει ὡς μὴ νομίμου πρωτίστως.

Με δόσιν, τὰ ὡς ἀνω πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ σύμφωνα με τὴς οικείας διατάξεις νόμων, που προσηκώθησαν στὴν ἡγουμένη, δευτέρῃ ἐκείφῃ της παρούσῆς καὶ με τὴν ἐρημνείαν που κατετέθηκα στο τέλος τῶν, το Δι-

καστήριο ἀγεται κατὰ πλειοψηφία στὴν κρίσιν ὅτι ἡ, δεῖα του ὑπ' ἀριθμ. 9518/10.3.1989 ἐγγράφου του καθ' οὐ, ἐκφρασθεῖσα ρητῶς ἀρνησὴ της Διοικήσεως του νὰ προδεῖ στὴν κατὰ ν. 1648/1986 ἀμεσὴ πρόσληψή της αὐτοῦσῆς στὴν ὑπάρχουσα — προκηρυχθεῖσα προηγουμένως — κατὰ τὸν χρόνο της τοποθέτησῆς της σ' αὐτή, με τὸ ὑπὸ ἡμερομηνία 17.11.1987 πρακτικὸ της οικείας ἐπιτροπῆς, κενὴ θέση της τραπεζοκόμου, ὡς ρητῶς ἀρνητικὴ πράξιν εἶναι μὴ νόμιμη καὶ, ὡς τοιαύτη, ἀκυρωτέα (ἀρθρ. 48 περὶπτ. 3 του ν.δ. 170/1973, 48 περὶπτ. 3 του π.δ. 18/1989). κατὰ παραδοχὴν, ὡς ἐκτίμου του σχετικῶν ἰσχυρισμῶν — λόγου της κρινόμενης αὐτήσεως καὶ αὐτῆς της ἰδίως της οποίας, ἔτσι, παρέλακε ἡ ἐξέτασιν καὶ κρίσιν κατὰ τῶς ὑπολοίπων, πλὴν του ἀνωτέρω, ἰσχυρισμοῦς αὐτοῦσῆς. (1) περὶ του ἀντιθέτου πρὸς τὸ ἀνωτέρω γινόμενα δεκτὰ ἰσχυρισμοῦ του καθ' οὐ εἶναι ἀπορριπτοί, ὡς ἀδόκιμοι. Ἡ ἐπίκλησιν, ἐξ ἄλλου, ἐκ μέρους του της ὑπὸ στοιχ. ΔΙΠ Π/Φ.Ε.Π/28231/2 Δεκεμβρίου 1989 ἐγκυκλίου του Ὑπουργοῦ Προεδρίας της Κυβερνήσεως, γιὰ ἀναστολήν πρόσληψεως προσωπικῶν στο Δημόσιο τομέα, συγγράνει ἀλυσιτελεῖς ἐν προκειμένῳ, γιατί, ἐκτός του ὅτι ἡ ἐγκύκλιος αὐτὴ ἐξεδόθη μεταγενέστερα της προσολλημένης πράξεως καὶ δὲν εἶναι, ὡς ἐγκύκλιος, ὑποχρεωτικὴ καὶ δεσμευτικὴ γιὰ τὰ Δικαστήρια ὡς πρὸς τὴν ἐρημνείαν καὶ κρίσιν τῶν ἐπὶ τῶν ὡς ἀνω διατάξεων του νόμου, στὴν περίπτ. ε' της παρ. 5 αὐτῆς (ἐγκυκλίου) ορίζεται, ὅτι: ἀεζικρῶνται ἀπὸ τὸ προαναφερόμενο μέτρο της ἀναστολῆς προσλήψεων α) ... β) ... γ) ... δ) ... ε) Ἡ ολοκλήρωσιν τῶν ἐκκρεμῶν δικαστικῶν διερισμῶν καὶ ἀνάληψιν ὑπηρεσίας προκειμένου γιὰ τὸ προσωπικὸ που προστατεύεται ἀπὸ τὸ ν. 1648/1986 καὶ μόνο γιὰ τὴς περιπτώσεις ἐκείνες γιὰ τὴς οποίες, μετὰ ἀπὸ προηγουμένη ἐγκρισιν του Ὑπουργοῦ Προεδρίας της Κυβερνήσεως, ἔχουν ἐκδοθεῖ, ὡς τὴ λήψῃ της παρούσῆς ἐγκυκλίου, ἀποφάσεις τῶν κρινομένων ἐπιτροπῶν ἐργασίας ὅπως ἐν προκειμένῳ συνέβαινε καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἐτους 1987. Μετὰ τὸ ἀνωτέρω, πρέπει νὰ γίνει δεκτὴ ἡ κρινόμενὴ αὐτήσῃ καὶ ν' ἀκυρωθεῖ ἡ ὡς ἀνω ρητῶς ἀρνητικὴ πράξιν της Διοικήσεως του καθ' οὐ, στο οποίο καὶ πρέπει νὰ ἀναπεμφθεῖ ἡ ὑπόθεσιν, γιὰ τὴ διενέργειαν τῶν νομίμων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέμενα.

ΠΗΓΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δαγτόγλου Π.Δ., «Συνταγματικό Δίκαιο – Ατομικά Δικαιώματα», 1991, τόμος Α', σελ. 160 επ., τόμος Β', σελ. 1091, 1106.
- Δημητρόπουλος Ανδρέας, «Συνταγματικά Δικαιώματα», 2004, σελ. 26 επ., 32 επ., 52 επ.
- Δημητρόπουλος Ανδρέας, «Κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα», 1998, σελ. 26 επ., 52 επ., 72 επ., 106 επ. 150 επ.
- Δημητρόπουλος Ανδρέας, «Τα αμυντικά δικαιώματα του ανθρώπου», σελ. 26 επ., 44 επ., 113 επ., 124 επ.
- Καρακώστας Βελισάριος, Γεωργοπούλου – Αθανασούλη Ελένη, «Το Σύνταγμα – ερμηνευτικά σχόλια – Νομολογία», σελ. 113 επ.
- Κρεμαλής Κων/νος, «Το δικαίωμα για προστασία της υγείας», 1987, σελ. 169 επ.
- Κρεμαλής Κων/νος, «Το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια», 1991, σελ. 60 επ., 140 επ., 206 επ.
- Μανιτάκης Αντώνης, «Κράτος Δικαίου και Δικαστικός Έλεγχος της Συνταγματικότητας Ι», 1994, σελ. 121 επ.
- Μαυριάς Κώστας, «Συνταγματικό Δίκαιο» 2003, σελ. 342 επ.
- Νικολόπουλος Αναστάσιος, «Στρατιωτικός ποινικός κώδικας», 1998, σελ. 22.
- Το Νέο Σύνταγμα, Πρακτικά Συνεδρίου για το αναθεωρημένο Σύνταγμα 1975 / 86 / 01, σελ. 58 επ.
- Παραράς Πέτρος, "Corpus", 1 – 50, το Σ του 1975, σελ. 321 επ.
- Παραράς Πέτρος, "Corpus", 2001, σελ. 127 επ.
- Πέτρογλου Αντώνης, «Δίκαιον Κοινωνικής Ασφάλισης» (1), σελ. 298 επ., 473 επ.
- Ρούκουνας Εμμανουήλ, «Διεθνής προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», 1995, σελ. 205.
- Ράϊκος Αθανάσιος, «Παραδόσεις Συνταγματικού Δικαίου», τόμος Β', 1983, «Τα Θεμελιώδη Δικαιώματα», τεύχος Α', σελ. 108 επ.

- Χρυσόγονος Κώστας, «Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα» σελ. 40 επ., 342 επ.

ΑΡΘΡΑ – ΜΕΛΕΤΕΣ

- Δημητρόπουλος Ανδρέας, «Κοινωνικός ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα», Νο Β', 1981, σελ. 1650 επ.
- Γκούτος Χαρίλαος, «Ειδική Προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των πολεμιστών, των συγγενών τους κλπ.», ΔΕΝ 48 / 92, σελ. 657 επ.
- Γκούτος Χαρίλαος, «Θέματα της αναγκαστικής σύμβασης εργασίας», ΔΕΝ 52 / 96, σελ. 146 επ.
- Λεβέντης Γεώργιος, «Τα κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη», το Σ 1976, σελ. 121 επ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας, 58 / 02, σελ. 1202.
- Ελληνική Δικαιοσύνη, 43 / 02 , σελ. 212 επ., 744 επ.